

210419

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8.

జెన్మ వత్తికము 1921, వ సం॥ డిశంబరు నెల 7 తేది బుధ వారము

No. 205

నంపుటము. ౮

దుర్మతి నామ సంవత్సర మాఘ శిరమా నశుద్ధ అష్టమి ౮.

నంచిత ౨౦౫

ప్రస్తుతము మా గోదాములందుండు బండ్లారమునుండి తక్షణమే

నర ఫరా చేయ గలము

మాకు

మా ఆఫీసుకు నేడలో

ప్రాయుడు, తంతికొట్టుడు,

వచ్చి మాలోకలసి

లేక

మాట్లాడుదు

టెలిఫోను చేయుడు,

బాయిలర్లు,

పోర్ట్ బుల్స్, ఆవిరిఎంజనులు,

సంపూర్ణమైన ఆవిరి సాధనయంత్రములు, ఆవిరి,

సెంట్రీఫూగల్ కంపులు, రోడ్ రోలర్లు, నూనెట్రాక్టరులు,

క్రశస్త్రమైన ఎంగల్ బర్లు రైస్ మిషిన్లు, పిండియంత్రములు, డిస్

ఇంటిగ్రేటరులు, బ్లాక్ స్టోను నూనె ఎంజనులు, పుల్లీలు, లూబ్రికేటింగునూనెలు, స్టెయిన్

బ్లాకులు, బెల్టింగునూనెలు మున్నగునవి

మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ఫోను నెం 108

నెం 9, సెకండు

తంతివిలాసము, ఎంజిను మరదాను

లైనుబీచ్,

మార్వల్ సన్నుఅండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినీరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ మో అమృతాంజనమును వాడి సంత మాత్రమున నయముగను. సులభ నెల 0-10-0 అణాలు



మోహనితైలము

సీసా 1-8 0-12-0

తామరతైలము

కచ్చి 1-8 0-8-0

వండ్లపొడి

కచ్చి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి. మదరాసు.

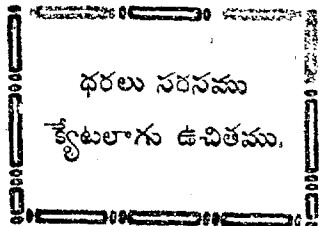
ఒంటి నాళములో తాళుపాకీ కు ప్రసిద్ధమగు కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. (8088)

నానావిధములగు రివోల్వర్లు. అరుతక విడుదలకొలుపు యొక్కవని. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

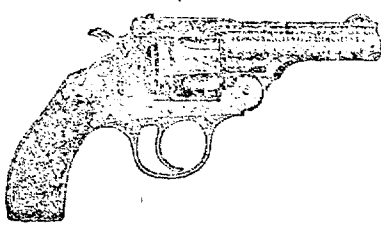


౧౨ సెంటరు.

కాళము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములతో దొరుకును.



ధరలు సరసము క్యేటలాగు ఉచితము.



చిన్నవి. కేబుల్ గెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం శైట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, బుధా

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిన కపాతా ఖచ్చలు కూడను అవేడించక ఇచ్చుచే మీకు ఒక శ్రుతి "కామశాస్త్రము" కుంపెదము. త్వరచేయుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆకంబిగనా యావధాలయము, 36, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Awarded First Class Certificates and Gold Medals by the South Indian Ayurvedic Conferences and Exhibitions 1919, 1920 and 1921.

# "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

THE WONDERFUL DISCOVERY IN THE MEDICAL WORLD.

For all "Acute" and "Chronic" Diseases.

—PREPARED SCIENTIFICALLY BY AYURVEDA RATNA, PANDIT N. V. SRIRAMA CHARLU, PH. D. Sc.—

(Sole Proprietor and Senior Physician of the Madras Ayurvedic Pharmacy.)

This unparalleled and Ancient medicine is prepared in exact accordance with Ayurvedic and Western Modern Principles carefully tested and standardised by expert analysis and found to be an unrivalled Elixir for the general prolongation of life, and particularly a guaranteed remedy for nervous Debility, Skin Eruptions, Eczema, Vertigo, Loss of Nerve Power, Vigour, Memory and Appetite, Depression of Spirits, constant Mental Misgivings, want of spirit and energy, Melancholia Rheumatism, Gout, Paralysis, Insanity, Hysteria, Dropsy, Diabetes, Piles, Asthma, Consumption, Dyspepsia, all sorts of urethral discharges, Acute or Chronic, Irregular menses of all kinds and all men and women's ailments, etc. This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful indiscretions and loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. It contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Suvarna, Loha and vegetable Drugs. This can be taken also as a Tonic by every one of either sex without any restrictions of Diet, Season or Climate. Complete Directions are sent with Phial. One Phial of 60 pills (for a complete cure), Price Rs. 10 (Ten) only. V. P. Extra.

Apply to:—Ayurvedic Ratna Pandit N. V. Srirama Charlu, Ph. D. Sc.

Telegraphic Address:—"KALPAM" MADRAS.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY,  
Post Box No. 151, Madras.

ఏక మూలకా క్రయోగ మనునట్లు - సర్వ రోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగెడి

"దేవామృత రసము"

(3212)

ఇయ్యది సిద్ధులచే నుపకారముచేసిన మూలకలచేత నూతనముగ తయారుచేసి వేసవేలుగా విక్రయమగుచున్నది. ఏదిగ  
మైన పక్షములేక మనుష్యులకు వచ్చెడు సకలరోగములను పొగుడేసి ఆరోగ్యమును పునరుద్ధరించును. ఉపయో  
గించెడి విధానమును బుడ్డి కంట పంపబడును. ఆర ఆవుకొను బుడ్డి గిరి రు. ౨. కాలు ఆవుకొనుబుడ్డి రు. ౧ మాత్రమే.  
వి. పి. చార్లీ ప్రత్యేకము. వలయు వారలు

దేవామృతరసము కంపెనీ,

(ప్రాప్తిచరు: ములుకుట్ల నరసింహాచార్యులు గారు, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుచినాపల్లి జిల్లా.

వర్తకులకు ఫ్యాక్టోరి దారులకు విజ్ఞప్తి  
నంవత్సరాంతమగుచున్నది. త్వరపడుదు.

అక్కింటుబుక్కులు.

తెడలు.

చిత్రావరాలు.

రబ్బర పాపులు.

తెలుగు చేపర్లు.

కవర్లు.

కార్డులు.

కట్టి పుస్తకములు.

వగైరాలు సరసమైనవలకు అతిశీఘ్రముగ తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆర్డరు ఇవ్వండి

ఆర్డరు ఇవ్వండి

వాణీ ప్రెస్, ప్రింటర్స్, బైండింగ్స్. Etc., బెజవాడ.



మిక్కిలి వుష్ణవేగముగ యిండియా తేజమునందు మెదడునకు చురుకైన గలుగుట  
కునుమాంద్యము వదులుటకును భావశక్తి హెచ్చుటకును తలమెండుకల ముఖ్య  
ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిష్ఠియును ప్రతిభయును ముఖ్యముగా

## కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్)

తలమెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని పొగుగా మెండుకల  
కగిన శక్తి తలమెండుకలకు చురుకైన పోగుట్టును. శరీరములకు వట్టు  
నంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. కని మెండు  
గుటుకలను కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిలు తలమెండుకల అన్నిటిలోనూ శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలంకకు తురుష్క  
లకును, నెల్లూరుకును మహావైభవము మొనరింపినది.

నేడు వీని నుపయోగించుచుండు.

తల మెండుకల 1-0-0 రు. పి. చార్లీ 0-6-0 అణాలు.

చూడుబుడ్లు 2-10-0 రు. పి. చార్లీ 0-12-0 అణాలు

సోత్ ఏ కెల్లు.

వి. పి. మణిమూర్తి కవిమన రు. 0-2-0 ప్రత్యేకము.

అంగ్లీయిండియాను ద్రగ్ అందు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100.

155 హమ్మనసీరు, బొంబాయి.

## "అద్భుత విషయ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆకర్షకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము  
కలి మనుషులకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి వుష్ణవేగముగ  
ఇది చూచుకొనుటకు కారకము, పుట్టినతేదీ, నక్షత్రము,  
మొదలగునవి అపు సరములేదు. ములభమైన తెలుగులో (వాయి  
బడినది. కొప్పు సర్దిపెట్టుటను పొందినది. తెల 1 రు.  
ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారిగారి ఆరీ శారాయణరావు  
కుండులు వి. పి. చి. ఎల్. గార్లూ వ్రాసినది. "రాగల దానిని  
తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకీర్ణము  
కలిగించునని నానిశ్చయము." పుస్తకమును వలయువారు  
దిగున చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2888

బోడవరం, విశాఖపట్నం, కల్లా

## ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగద్వీ  
హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళాశ్రుము,  
భూకలైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక తమా  
హలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యు  
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో  
సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట,  
భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా  
నిలుపు మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ  
మును పదిదిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగల రని గ్యారంటీ  
యిచ్చుచున్నాము. దీనితల రూ. 4-0-0 అ. (2118-688)

పి. ఆర్. ఇశ్వరం నాయుడు, బొంబాయి. (గుంటూరుకల్లా

## భృంగామలక తైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగామలక తైలము :- శిశువుకు మర్దనచేసినను,  
ముక్కులో ప్రతిదినమును నక్యముచేసినను,  
శిశోరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:- తలకు పట్టించిన కంటి  
రోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:- అపస్తంబోగమును ఉష్ణాక్ష  
రోగమును, కవరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:- తలమెండుకలను తుమ్మ  
దలుకలె నల్ల గాచేయును.

4 ఖేన్ల సీసా వెల రూ. 1

1 పాను " " 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా వంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, వి. ఎ. ఎం. వి. పి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాల్స్ రోడ్,

హుంతు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

మొదటిసారి ప్రతులు కావచ్చినవి గాన వలయు  
చో ద్వరపడుడు. గ్రంథముయొడ గల జవాదరణను  
బట్టి తగినన్ని ఆర్డరులు వచ్చినయెడల వృత్తుప్రకటన  
మును గావించి 4 అణాలకే యిచ్చగలము. కాని,  
యీ ఆరోగ్యదర్శినియే సంపూర్ణాలాగ్రహణ మని  
తెలియనగును.

## శ్రీ గాంధీ మహాత్మని

## ఆరోగ్యదర్శిని

ప్రతి 1-కి తెల రూ. 0-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0.

12 ప్రతులు: రూ. 8-0-0.

నేతు బ్రదర్లు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

## వనోపధిసరస్వరిలా

రక్తసేనతన రక్తముయొక్క ముఖ్యభరణ పోగొట్టు  
కుండును పేర్లన్నిక గాంచినది. భర 1-10-0  
ఇండియా సిలోకొనందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు  
పులితముగా వంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫనభవాడి బొంబాయి.

మదాసు అండు సదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

సామానులమీద రైల్వే సుంకము సవరణ.

1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటి తేదీ లగాయతు యీదిగువ కనబరచిన ప్రకారము వస్తు సామగ్రిమీద సుంకము రైల్వే బోర్డువారి ఉత్తరపు ప్రకారము యమ్. యస్. యమ్. రైల్వేలో సవరణ చేయబడును.

ప్రస్తుత చార్జీలు — నూతన

Table with 4 columns: తరగతి (Category), హెచ్చుతగ్గులు (Increase/Decrease), తరగతి (Category), హెచ్చుతగ్గులు (Increase/Decrease). Rows include categories 1 through 10 with corresponding percentage changes.

ప్రస్తుతము మొదటితరగతిలో నున్నటువంటి వస్తువులు తక్కువ ధరలుగల దగుటచే వానిపై సుంకము హెచ్చుచేయుటకు వీలులేనటువంటిన్ని వస్తువు లగు కంకర, ఎముకలు, ఎండుగడ్డి, ధాన్యములు, సున్నము, సున్నపురాళ్లు, తెలగపిండి చెక్కకాయ ధాన్యములు మున్నగునవి ఈ నూతన సంస్కరణముల ప్రకారము ఏర్పడిన మొదటి తరగతిలో చేర్చబడినవి.

2. ఈ రైల్వే ఎ. బి. సి. డి. మెట్రాలు రేట్లులో ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము మార్పు బడును.

(1) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీ లగాయతు, ఎ. కట్టిలో యీదిగువ కనబర్చిన ప్రకారము తిరిగి మార్పులు చేయబడును.

మైలుకు మణుగుకు దమ్మిడి.

- 380 మొదటి 300 మైళ్లకు
125-301 మొదలు 500 మైళ్లకు
115-501 మొదలు 800 మైళ్లకు
100-801 మైళ్లు అంతకు పైన

(II) 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీ లగాయతు బి. కట్టి కొట్టివేయబడును. యీదిగువ వివరించిన బి. కట్టి వస్తు సామగ్రిని కొంతవరకు ఎ. కట్టిలోనికిని, మరికొంత సి. కట్టిలోనికి మార్చబడును.

దానికి తిరిగి బి. కట్టి అని పేరు పెట్టబడును.

ప్రస్తుత బి. కట్టి

- (1) ఇంటివాసములు
(2) చెక్కినదూలములు, చెక్కినిదూలములు
(3) వేంకులు
(4) ఇటికలు
(5) కాల్చినయిలుకలు
(6) యముకలాహారము
(7) యినుము, లేక ఉక్కుముక్క
(8) సూరేకారము

ఈ వస్తువు లన్నియు ఎ. కట్టిలోనికి ట్రాన్స్ పోర్టు చేయబడును.

- (9) వెదుళ్లు
(10) వెదురు ముక్కలు
(11) చెల్లు తునుకలు

(III) ప్రస్తుతము జరుగుచున్నటువంటి సి. కట్టి (1921 సి. సంబంధ 1 తారీఖునుండి బి. కట్టి అని పిలువబడును)

ఈ దిగువ ఉదహరించిన ప్రకారము సంస్కరింపబడును.

మైలుకు మణుగుకు దమ్మిడి

- 30- మొదటి 50 మైళ్లు
20-51 మొదలు 200 మైళ్లు
17-201 మొదలు 300 మైళ్లు
13-301 మొదలు 400 మైళ్లు
10-401 మొదలు పైన

(IV) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీ లగాయతు డి కట్టిలో నున్నటువంటి మాంసాన్ని లోహమునకు యమ్. యస్. యమ్. రైల్వే లోకల్ బుకింగులో తిరిగి యీ దిగువ ఉదహరించిన ప్రకారము చేయబడును.

హణుగు 1 కి ఒక మైలునకు దమ్మిడి స్టేడింగుస్కేల్

- 380 50 మైళ్లలోపున
300 100 డిటో
250 150 డిటో
200 200 డిటో
166 250 డిటో
143 300 డిటో
125 400 డిటో
115 400 మైళ్లపైగా

ఇవి ఎగుమతి దిగుమతులలో నిలిచి పరతులకు లోనైనవి.

(3) 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీ లగాయతు పెన్సిల్ చార్జీలు యీ దిగువ ప్రకారము వేయబడును.

(1) మదరాసునుండి పంపు ప్రతిరవాణాకును మణుగునకు 12 పైసలు వంతునను, 6 పైసలు వంతునను, చార్జీ చేయబడును,

మిటర్ గేజి సెక్షనులో మాత్రము గుంట కల్లునుండి హిందూపురము వరకు అల్లుకానేరదు. ఇందులో గుంతకల్లు మాత్రము చేరదు మిటరు గేజి సెక్షనులో గుంతకల్లునుంచి హిందూపురము వరకు మణుగునకు 8 పైసలు వంతునను 4 పైసలు వంతునను చార్జీ చేయబడును.

(II) సరాసరిగా బుక్కుచేయడములో గుంతకల్లు, హిందూపురము సెక్షనుతప్ప మణుగునకు 8 పైసలువంతున వసూలుచేయబడును. గుంతకల్లు హిందూపురము సెక్షనులో ఒకతడివకు మణుగుకు 4 పైసలు చొప్పున వసూలుచేయబడును.

నార్లు ఈస్తులైనుమీద ఇక్కడున్న కొన్ని తక్కువ రేట్లు ఎక్కువచేయవలెను కొట్టివేయవలెను. డిశంబరు మొదటితేదీనుండియు జరుగు మార్పులు ఇదివరలో అట్టోబరునకు మొదటితేదీని ప్రకటనములద్వారా తెలుపబడెను. ఆంధ్ర లగూర్ని తెలియకొరువారు స్టేషన్ మాష్టరులకు ధరఖాస్తు పెట్టుకొనినచో తెలుసుకొనగలరు.

(4) పై చెప్పిన మార్పు లన్నియు 1922-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ మొదటితేదీ నుండియు ఆచరణ లోనికి వచ్చును. అవి అన్నియు గూడు

ఈ వస్తువుల సి. కట్టిలోనికి ట్రాన్స్ పోర్టు లగును. దీనినే 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీనుండి బి. కట్టి అని వాడుక లోనికి తెచ్చును.

టారిఫ్ కొత్త పుస్తకములో తెలుపబడును. అది కొలదికాలములోనే ప్రచురింపబడును. అవి ఈ రైల్వేస్టేషనుల కన్నిటికిని పంపబడును. వలయువారు స్టేషను మాష్టరు సహాయముతో గాని చీఫ్ గూడు స్టాంపుల సహాయముతో గాని తెలిసికొనవచ్చును లేకున్నచో జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసుకు వ్రాసుకొనిన 0-4-0 ఆణాలకు ఒక పుస్తకము బడయగలరు.

(5) ఈ విషయమై యింకను యేమైన సంగతులను తెలుసుకొనవలసి యున్నచో మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనులోని జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసులో నున్న రేల్వే సూపరెంటెండెంటుగారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును.

ప్రపంచ చిత్రము

ఈ సమయమున ప్రపంచస్థితియొక్క వర్తనము ఒకటి రెండు మాటలలో పూర్తి గానాదు. ప్రపంచస్థితి రెండుమాటలలో వర్ణింపబడగలిగినయెడల నామాటలు "అశాంతి"యు "స్థిరతయు"నగును. యుద్ధమునలన సంభవించిన గడవిడ యంత వరకు శాంతిపలేదు. మతము నేడేమున కేస్థితి వచ్చునో తెలియలేదు. కాని వివిధరాష్ట్రములం దన్యాయము నవిశ్వాసమును ప్రేమసృష్టమును ప్రతిస్పర్ధయును వృద్ధియగుచున్నది. ఈ దాడులములను వదిలి యన్ని రాష్ట్రములను సంఘటింప దుర్గంధపుయ్యము లైన సందుమార్గములలో నడచుటకు కోరుచున్నారు. ప్రపంచమునం

దమెరికాయందు గడవిడ

కలిగెను. మిరందరు చాల దినములనుండి యమెరికాయొక్క ప్రభావంత్ర ముదారభావపూరిత మని యనుకొనుచున్నారు. అమెరికా ఫిలిప్పైను ద్వీపములకు స్వాతంత్ర్యమియగోరుచున్నదని మిరందు దినములనుండి వినుటలేదు. విల్సనుయొక్క కానకాలమునందు కాల్ గెను 3/4 సంవత్సరములలో ఫిలిప్పైను దీవులను స్వతంత్రములుగా చేయఁదమని నిశ్చయించిరి. కాని ప్రపంచమున కంతకు శాశ్వతకరమైనమాట యేమనగా నొక పైనికాధికారి యగు జనరల్ ఉడ్ అనువాని యధ్యక్షత క్రింద నొక కమిషన్ ఫిలిప్పైను ద్వీపములు స్వాతంత్ర్యమున కర్హము లో కావో కనుగొని తెలుపుటకుఁ బోయియున్నాడు. ఫిలిప్పైను దేశమునం నాంగ్లేయ రాజ్యము లేదు. అది భారతదేశమునంటిది కాదు. అక్కడ నర్కారువ్యవస్థములందు 100 కి 90 కంటె నెక్కువగా ఫిలిప్పైను దేశస్థులే యధికారులుగా నున్నారు. వారు తమ రాజకార్యములన్నియును వామే శుభ్రముగా జక్కపెట్టుకొనుచున్నారు. అక్కడ నున్న యమెరికన్ గవర్నరే వారు స్వకార్యమునకు తగుదురనియు భారీరాజ్యము వారివశము చేయఁ బుచితమనియు వ్రాసియున్నారు. కాని మిరందరు స్వార్థమే ప్రధానము

గా నున్నదని యెఱిగియుండురు. జనరల్ ఉడ్ ఫిలిప్పైనుల స్వావలంబనమును పరీక్షి చేయుటకు బోయినను వారక్కడకు వెళ్లిన యభిప్రాయము వేలు. ఉడ్ గారియొక్కయు వారిని పంపువానియొక్కయు మనసులలో నున్న దేమనగా,

సావిక దైన్య ముంచుటకు వారికి ఫిలిప్పైను దీవులం దే యేకేంద్రములు త్వరగా సిద్ధమగునని వారు ఫిలిప్పైను దేశము నజ్ఞానమునం దుంచుటకు నాదేశమును తమ యమెరికా సామ్రాజ్యమునందు కలుపుకొనుటకు నిశ్చించుచున్నారు. వీరందరును ఫిలిప్పైను ద్వీపములందు సావిక సేన లుంచుటకును సర్వోత్తమమైన స్థానములున్నవని యభిప్రాయపడుచున్నారు. జరుగబోవు యుద్ధము శాంతిమహాసముద్రములోనే జరగును.

జపాను ప్రతిస్పర్ధి

యగును. అందువలననే ఫిలిప్పైనుదీవులందు సావికా సేనాకేంద్రము లుంచుటకు వారు లోలోపల నిశ్చయించుచున్నారు. అమెరికను లిప్పుడొకమార్గమునందు నడచుచున్నారు. ప్రపంచమంతయు తమతమవ్యాపారములందు మగ్గులై యున్నారు. ఎవరికిని తీరుబడి లేకయున్నది. అమెరికాలోని కుబేరులైన వర్తకులు

చీనాదేశమును మోసపుచ్చు

బ్రతుల్నించుచున్నారు. మహాజనసంఘ మంతకుముందే యొక్క సభ తేసియున్నారు. ఆ సంఘము తమ వ్యాపారము రక్షించుట యను పేరితో చీనాదేశమునకు వాల్టాప్రక్కలను సావిక దైన్యము సుంచుటకు నిశ్చయించినది. ఈ సంఘమునం

దిగ్గండు యొక్కయు ప్రాంతయుకొంతమంది ధనవంతులైన వర్తకులు కూడ జేరినారు. ధనము పోగుజేయుట యీ సంఘముయొక్క యుద్దేశ్యమైయున్నది. జపాను దేశము వీరి మార్గమునందు కంటకముగా నున్నది. ఇందువలన వీరికి

జపాను భూభక్తిమై

పోవుచున్నది. వాషింగ్టన్ నందు లోకమును నిరస్త్రము చేయుట కొక కాల్ ఫెన్స్ జరుగబోవుచున్నది. భారతప్రతినిధి గారు గౌరవనీయులైన శాస్త్రీగారక్కడ తమ యభిప్రాయమునిట్లుటకు వచ్చెదరని తపకందరమును తెలిసియుండును. ఒకప్రక్క నిట్లు జరుగుచుండగానే మరియొకప్రక్క నావిక సేనను వృద్ధిచేయుటకొరకు విఫలదశరాలులు భర్త్యుచేయబడి పోవుచున్నవి. మనకందరమును ఈవేళ గాకపోయినను చెండు మూడు వత్సరములలోపలనే యింగ్లండు, ఆమెరికా, జపాను వీరిలో నన్యోన్యము

యధ్యమగునని

నిశ్చయముగా తెలియుచున్నది. ఫిలిప్పైను దీవులందు నావిక సేనాకేంద్రము లిందులకే యేర్పరుపబడుచున్నవి. చీనా దేశమును మోసపుచ్చుట కీ వర్తకసంఘము చీనాదేశముతో China Trade Act అను నొకసంధి జేసియున్నారు. ఆశ్చర్యమేమనగా నిదియంతయు జరిగిపోవుచున్నప్పటికి నెవ్వరికి గూడ కొంచెమైనను తెలియలేదు. చీనాదేశము మొత్తము చున్నప్పటికి నెవ్వరును నినువారులేకున్నారు. ఇంగ్లండు ఆమెరికా దేశములయందు దైకవత్సరము కుదుర్చుటకు ప్రయత్నములు సంతతము చేయబడుచున్నవి. ఆమెరికా నీవలలో పడద్రోయుటకొర కీమధ్యనే ఇంగ్లండులో నావిక సేనలలో యొక గొప్ప అడ్డొరతో ఇంగ్లండు నమెరికాయ నొకటి యొకయెడల సమస్త ప్రపంచము నవలీలగా నేలవచ్చునని చాటియున్నాడు. దీనిని వినిన తరువాత నమెరికనుల యానందమునకు మేర లేకపోయెను గాని దీనికి విరుద్ధముగాగూడ గొంగురున్నారు. సాధారణముగా నుదాహరించిన యమెరికను లందరకు ఇంగ్లండుతో పడుటలేదు. ఐరెండు, ఈజిప్టు, భారతదేశము సంధిపరిషత్తు వీనివిషయము లో ఆమెరికను లింగ్లండునకు విరుద్ధముగానున్నారు. ముంజేమి జరుగునో చెప్ప వలనుపడుటలేదు. కాని ఇంగ్లండు మాత్ర ముద్విగ్గుముగా నున్నది. మతీయు కన్న జేయుముగా జేసికొనుటకొరకు మిగుల వ్యాకులపడుచున్నది. మీకు తెలియుటలేదు గాని యీ మిత్రబలములయొక్క

మైత్రి యంతమగుచున్నది.

ఇంగ్లండును ప్రాంసును ఇప్పుడు మిత్రులుగానుండుట లేదు. ప్రతివిషయమునందును వీరికి మతభేదము గలుగుచున్నది. మరియు చెండును గూడ స్వాక్ష్మమునే చూచుచు పరస్పరము విరుద్ధముగా నున్నవి. Entente మిత్రత పేరునకు మిత్రము నిలిచియున్నది గాని, దానిలో కేమియు నిష్పాదకములేదు. లోలోపల విరోధమును పోరాటమును వృద్ధిపొందుచున్నది. మిత్రతయొక్క పేరుగూడ పోయినవో సంధిపరిషత్ నియమముల కందరు హారహాళము చేయుదురనియు మరల పూర్వమువలెనే సంధిసభ కండరును పరిశ్రమించివైతరు రియం నభిప్రాయముతో మిత్రత యను పేరునుమాత్ర మంతకును నిలిపియున్నారు.

ప్రాంసు లీల

చాల విచిత్రముగా నున్నది. యధ్యసమయమునందు ఫ్రాంసునకు దేవసమానుడుగా నున్న క్లి మెన్సున కిచ్చుడెక్కడను గొరకమే లేదు. అతనిపథ శాల్పదినములు వెన్నెల గాచి యిప్పుడేమియు లేకుండ నశించినది. ఆతడింగ్లండుతోజేరి ప్రాంసుయొక్క కంతము గోసినాడని ప్రాకృతముపజలు వానిమీద నభియోగము జేయబోవుచున్నారు.

ఇదియొక యాశ్చర్యకరమైనవిషయము గాదు. యధ్యకాలమునందు ప్రాంసుప్రజలు తమ పూర్వ ప్రధానమంత్రియు నాయకుడునగు కేటాన్సుమీద నభియోగము తెచ్చిరి మీద నరచియుండరు. పాప మాత్రమే యీ కష్టములలో నుండి తప్పించుకొనియెను. ఆతడు, ప్రాంసునకు విరుద్ధముగా జర్మనీతో జేరి జర్మనీయొక్క మంచి గోరుచుండెనని యాశనిమీద నభియోగము లేబడెను. ప్రాంసుయొక్క రాజనీతిత్రేత్రములందీ దృశ్యములపూర్వములు గావు. ప్రాంసునందీ పిప్పుడేదకము ప్రధానముగా నున్నవో యది యిప్పుడు (Black National) బ్లాకు నేషనల్ లేక రాష్ట్రీయ దళమని ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. దీనికి పూర్వము క్లి మెన్సు కర్తయు హార్తయ నైయుండెను గాని యిప్పుడది బహుము రాగానే ఆతనిని త్యజించి యాతనివై నీవ్యాజ్యము జేయగోరుచున్నది. ఆదేశము

ప్రాంసు ప్రధానముగా నుండవలెను

అని గోరుచున్నది. ఇందునకేవల జర్మనీని వేయెండవైనను తలమెత్తుకుండునట్లు చేయ ప్రయత్నించుచున్నారు.

వీరికి యింగ్లండు నగా కొంచెమైనను లక్ష్యము లేదు. ఇంగ్లండుయొక్క మిత్రతచేత తమ యుద్దేశ్యమున కేమాత్రము వాదతలపించినను ఇంగ్లండుయొక్క మిత్రత వదలివేయవలెనని నిశ్చితాభిప్రాయము. అందరికంటెను మొదట మిత్రులందు యీ భావమును శుభ్రముగా ప్రకటించి యున్నాడు. క్లి మెన్సుకు బదులుగా నితడే ప్రధానిగా జేయబడినాడు. కాని రాష్ట్రీయ దళ మయొక్క గోషాగోషానకు సంకుచితము లగుచున్న యభిప్రాయముల కితడుగూడ నిలువలేక పోవుటచేత నిష్పక్ష దీక్షని స్థానమున లెగ్న అనునతడు వచ్చియున్నాడు. అతడును పోయి యిప్పుడు బ్రయాండు అను నతడు ప్రధానిగా నున్నాడు. వీరు మిత్రతయనుపేరు నెప్పుడును భావము చేయుచు నేయున్నారు గాని ప్రతివిషయమునందును, ఇంగ్లండునకు వీరికిని మతభేదము గలుగుచున్నది. భేదభావ మిప్పుడు మిగుల వృద్ధియైనది. ఇంగ్లండునుండి యిడియోమియు వాచుచుండుట లేదు. ఇందులకే, ఇంగ్లండు తన్ను జేయుముగా జేసికొనుటకొరకు, ఆమెరికా, జపానుదేశములకొరకు నిరీక్షించుచున్నది. ఇంగ్లండు

జర్మనీ మరలలేది

తిరుగుబడునని విశ్వసించుచున్నది. వారు రషియా దృఢముగా నుండుననియు ప్రాంసుమీద నమ్మకముంచుటకు వీలు లేదనియు తలంచుచున్నారు. ఇందుకొరకే వారికి మిత్రులవనరమైనారు. ఈ సమయమున దు మూడే ప్రధానశక్తులు గలవు. ఇంగ్లండు జపాను ఆమెరికా సామ్రాజ్యమునందే జేరియున్న నేమివచ్చునో యని సంతతము భయపడుచున్నారు. ఇందువలన మొదట స్వసామ్రాజ్యమును సురక్షితము జేయ యత్నించుచున్నారు. సామ్రాజ్యముగా నున్నట్లు సామ్రాజ్యమునందేమియు నల్లకల్లోలములు లేకపోయి యుండినవో నింగ్లండు ఆమెరికా జపానులకు యుద్ధము కల్పించి వారి నీపాటికే నిష్ఫలులుగా జేసి యుండును. కాని యీవిషయస్థితియందు మృదయములేరచి వారెవో యొకప్రక్క జేరకతప్పట లేదు. ఇంగ్లండు జపానంత బలమైన ప్రత్యర్థిగా గాకపోవుటచేత జపానుప్రక్కకు జేరునని తలంచుచున్నారు. ఇంగ్లండు దశయిది. చెంపన ప్రక్క

ప్రాంసుమీద చింతచే పీడింపబడుచున్నది. ప్రాంసు వారు ఈ స్థితిలోనే లాభముపొంద నిశ్చయించుచున్నారు. వారు తామందరికంటెను శక్తికాలుగగా నున్నారు వారందరికంటెను శక్తిక సేనలు గలవారు. యూరపునందు వారిలో వైరపడు వారెవరును లేదు. బ్లూని నిరస్త్రమై ప్రాంసువారి దయను విచ్చనుడు గుచున్నది. ప్రాంసు జర్మనీ నిశ్చయముగా తిరుగుబడునని విశ్వసించుచున్నది. ఇందువలననే యుదారత, ధన్యము, రాష్ట్రీసంఘము మొదలగున వన్నియు దానియందుట వర్ధములు. నిజముగా వీరు జర్మనీని తలమెత్తినయదలచుట లేదు. అందువలన వీరికి లైసునవీతిర మధినమందుండవలెనా అప్పర్ నైలిషియా నిందుకొరకే పోలెండున కీదలంచుట ఎందుకనగా పోలెండు ప్రాంసుదేశము చేతిలోని కీలుబొమ్మ వంటిది. జర్మనీ నణచుటలో నింగ్లండును నమెరికాయ భాగస్వామ్యులైనప్పటికి నారు జర్మనీనుండి యతిహారమున నున్నారు. జర్మనీ లేకగానే వీరికి హాని చెందనేరదు. ఇందువలననే వారు జర్మనీయెడల దయజూపుట కిచ్చించుచున్నారు. జర్మనీని నిలబెట్టుటయే యుదారమైనవో ప్రాంసుమాత్ర ముదారత చూపించలేదు. కాని ప్రాంసు జర్మనీయెడల జూపునిష్ఠానునందీ దిగ్గండు పాల్గొన లేమో తెలియదు. ప్రాంసులో కొందరు ప్రాంసుదేశమున కేదే శమమీద వైనను నాధారపడుట తలపించినయెడల జర్మనీతోడనే స్నేహము చేయుట మంచిదని చెప్పుచున్నారు. వారి యెడల దయగానుండి జర్మనీ నిలుచుండుటకు మనము సహాయము చేసినవో జర్మనీ లేదనితరువాత ప్రాంసుతో వైరముగా నుండదనియు ఇప్పుడు ప్రాంసుయొక్క మార్గమున

దేదికంటక మగుచున్నవో యీ యింగ్లండుతోనే పగ సాధించునని నమ్ముచున్నాడు. ఈ యభిప్రాయము గలవారి దళముకూడ దినదినము వృద్ధిపొందుచున్నది. ముంజేమి జరుగునో చూడవలసి యున్నది.

రషియానుండు కరవు

భీషణరూపముతో విజృంభించుచున్నది. కాని యొక్కడపరిపాలించుచున్న సోవియట్ గవర్న మెంటు మంచియేర్పాటులు చేయుచున్నది. వ్యవసాయము కొరకు రయతులకు విత్తనములు మిక్కిలిగా పంచివెట్టుచున్నాడు. రయతు లందరికినీ వ్యవసాయమునకు మంచివిధు లన్నియును నేర్పబడుచున్నవి. మరియు కరవుచేత పీడింపబడినవారు దేశమును విడిచి పారిపోకుండ కట్టుదిట్టము జేసినారు. సర్కారునందొక ప్రత్యేకవిభాగ మికాపు విషయమయి యన్ని కట్టుదిట్టములను జేయుచున్నది. విత్తు లెవరి దగ్గర నెక్కడ దొరుకునది ఎట్లు దొరుకున, ఏమి చేయవలెను, మొదలగునవి యీ విభాగమే ప్రకటించుచున్నది. ఈ కరవునకు కట్టుదిట్టములు చేయుటలోనే మగ్గులైయుండుటచేత సోవియట్ గవర్న మెంటు యిప్పుడే పరదేశీయమయి రోమియు దలపెట్టుటలేదు. ఇంతజరుగుచున్నప్పటికి రషియా కొంతమగ నుండుట లేదు. పూర్వము (యేసియా) దేశము లన్నింటికిని అధిపత్యము కల్పించుటకు సకలప్రయత్నములను జేయుచు నేయున్నది. టర్కీకది పూర్వసహాయమును చేయుచున్నది. ఆఫ్ఘానిస్తాన్, పెర్షియా దేశములతో నడియెడంబడికలు గావించియే యున్నది. బాల్కన్ తూర్పు ద్వీపమునందీ నెమ్మదిగా నడుగుపెట్టుచున్నది. పూర్వ, నికటపూర్వ సహాయవీయ రాష్ట్రము లన్నియు నొకటి యగుచున్నవి. ఆఫ్ఘనిస్తానును పెద్దపెద్దసంగములు వైచుచున్నది. ఈ ముస్లిము రాష్ట్రీసంఘము సాధారణసంఘము కాదు.

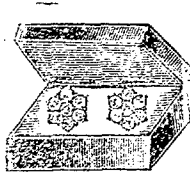
జర్మనీయొక్క వ్యాపార సంఘటనము

ప్రపంచమునందు సర్వోత్తమమని జర్మనీవిషయమందు చెప్పుట ముఖ్యమని తలంచును. ప్రపంచమునందే రాష్ట్రము నీ విషయమునందు జర్మనీతో తులనార్హులారు. వారు సరకులను ఇంత యెక్కువగాను, సులభముగాను, చతురగాను యిచ్చుట జూచి లోకమంతయు నాశ్చర్యపడుచున్నారు. జర్మను వస్తువులతో యూరపుఖజురలు నిండిపోవుచున్నవి. యంత చతురవస్తువులు యితర రాష్ట్రమువార లెప్పుడును చేయజాలరు.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముయొక్క దళ మిక్కిలి హీనముగా నున్నది. ఐరెండు విషయమునందేమియు నిశ్చయమగుట కనవడుటలేదు. ఆస్ట్రేలియా కానడా కక్షి దాష్ట్రీకాలకే స్వత్యము లీయబడినవో వానితో నయ్యగ్లండు తృప్తిపడవచ్చునని యమెరికనుల యభిప్రాయము. ఇంగ్లం డిప్పుడు ఈజిప్టును సమాధాన పరచుటకు రాయబారములను మరల ప్రారంభించుచున్నది. ఈజిప్టునీతి సరిగాలేదు. జగులులే పాపాతును నిరంకుశ ప్రభుత్వముయొక్క ప్రతినిధియైన అదిలో పాపాయొక్క దళముల యందు పోరాటము ప్రారంభమైనది. (అభ్యుదయ)

విల్ వెట్ వెట్టో సహా వెు య 2-8 0 త.

ఇమిటేషన్ కమిటీ



పటములో చూపిన ప్రకారము నీ ముఖగీతతో బాదగముగా ఇమిటేషన్ కమిటీ, కంపులు నెక్కబడి చూచువారలకు 1000 రూ. వరింపుగలవిగా తోచును.

ఓ. డ్యూము 150 గెజ్జలు పెద్దపైజా రూ. 3 చిన్నపైజా రూ. 2. కో. దొర సామి మొదటి అండు కంపెనీ, సం. 1/22 క్రిష్ణపు మొదటివీధి, తిరువల్లి క్లౌజీ, మద్రాసు

బొంబాయి స్వదేశీ వస్తువు

సం. 40, 41, 42, రత్నన్ బజారురోడ్డు, బార్డి బౌను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికము, రంగులు, కంబళ్లు, రత్న కంబళ్లు, పడుపులు, తలగడలు, పట్టు, నాలు, శాస్త్రీ మొదలగు సావిస్తు, చిత్రాడలు, త్రిక్రేంకట్టు శాస్త్రులము, బొమ్మలు, పిత్తిరి బీళ్లకొనెట్లు, ఇతర వాటిలో నాలు రకములు, కోట్లు, వారిమస్తు, మొదలగు సూదిరీలు, స్త్రీలు బ్రంతులు, ఇనగ బ్రంతులు, అశిసు కుపచో మట్టి రకములు, వైన నేనుగోను వి మాకడ అకక గొంచుకొను వైకము పెట్టు కాన్ వాసు కేనులు, బ్రీపుసంతులు అంగవస్త్రములు, భోవతులు మొద విభవిధ వింతయైన మొదలగునవి పలువిధమాదిరిలో మా యొద్దగలవు. నాదిరిలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నీచటచోను చాలను. నీదముగా ప్రాగులో నున్నవి.

సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ చూతన బ్రాంబీని తెలియియున్నాము.

బెంగుళూరు, కంచి, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూ దేశమునందుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంత గుతు లగినట్లు పువయోగించునట్లు పెండ్లి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న పువయోగించున తగిన సరిగ పట్టు నూలు జవీ రకములను రప్పించి, స్త్రీలకు జేసియున్నాము. భరన్ను సరసముగా వుండును.



# గాంధీ మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

(యంగు యిండియా)

## నిర్గుణ వ్యవస్థ

జాతీయ బాంధవ్య అర్థమేమిట? చెప్పిన విషయములన్నియును, హిందూ, మహమ్మదీయులకంటే పార్సీలును క్రైస్తవులును యెక్కువ తప్పుచేసి రని యనుకోవడే హిందూ మహమ్మదీయులు కాక, మనమహమ్మదీయ వాదమూత్రము గ్రహించగలగుదురు. వాదగర్భవచ్చిన, ఆశీషణరేఖలనుబాద, పార్సీలు క్రైస్తవులే అల్లరులు ప్రారంభించినటుల హిందూమహమ్మదీయులు విశ్వసించియున్నట్లు కేలుచున్నది. కాకని కత్తెలు కాదని తెలిసినను, వారే ప్రారంభించి రనుకొందము. హిందువులును మహమ్మదీయులును అధిక సంఖ్యాకులగుటవల్లను, మరలను ననుసరించినను, వారి ప్రతిపక్షియ, ప్రతికారము జేయవలెనంద, వారిని రక్షింపవలెనా?

## మాలానా వారి సందేశము

మాలానా అబ్దుల్ హాకీం బాంధవ్య అల్లరుల విషయమై యేమి చెప్పిరో తెలికింపుడు. వారి సంతకం యక్కడ పొందుపరచినందులకు నే నేమియు తుమాపణ జేడను.

“యూరప్తాన కట్టి హిందూను జేయుట మాకేమాత్రమును సమ్యక్తము గాదు. ఆయన అధికార ప్రతిష్ఠతో మోసపోకుండ కట్టింది భారతీయుల నిజభావముల గుర్తింపజేయవలెననియే మా యుద్దేశము. అందులకు మార్గముగ హరితాళమును యేర్పరచితిమి. అందు యేమాత్రమును దౌర్జన్యము రాకుండ, ఎ.తయో విచారణ యైనపిదప ఆహింసా సిద్ధాంతమునకు గడంగితిమి. అదియే మాకు విజయము చేకూర్చునని విశ్వాసము గలదు. ఇందు విశ్వసించి పక్షమువారిక రున్నను, వామనలో పని చేయవచ్చునని రసవచ్చును. ఈపక్షమువారు మాతో పనిచేయునట్లు మా పథకుల ననుసరింపు మని మేము కోరుచున్నాము. లేకున్నచో మామార్గములు విఫలమైన పిమ్మట, తమ పథకులను ఆచరణలో పెట్టుకొనవచ్చును.

బాంధవ్య అల్లరులు జరిగె నని వినుట కొంతయు కళోరముగనుండెను. తత్ఫలితముగ, ప్రసిద్ధులగు మహమ్మదీయ వాయుకుల నిర్బంధించినపుడు ప్రజలు జూచిన కారణమును, ఆత్మ నిగ్రహమును గావించిన ఫలితము తగ్గిపోయె ననవలయును. ఈ బాంధవ్య అల్లరులు మనరాజకీయ మరలమునకు విరుద్ధముగ నుండుటయే గాక మన మరలమునకు గూడ విరుద్ధముగ నున్నది. మా మత ధర్మానుసారము, మహమ్మదీయులకు తదితరని ద్రాక్షతోటను వాణిజ్యముగూడ దనిగలదు. అనన్యము జూచినవానికి ప్రతిఫలము నీయవలయును. ద్రాక్షతోటను గూర్చియే మరలములో నట్లుండ, ఇతరసామ్రాజ్యములకంటె కఠినస్వాధీనము అందుకొయోచింపవచ్చును. ఇప్పుడు మనము బ్రిటిషు నిరంకుశాధికారములతో మగ్రమే యిండియాలో పోరాడుచున్నాము. అట్టిగిరి మహమ్మదీయులైన నేమి, హిందులైన నేమి, పార్సీలైన నేమి, యూదులైన నేమి, క్రైస్తవులైన నేమి, వారిసామ్రాజ్య, మానమును సంతోషపలసిన బాధ్యత మనయందు గలదు. మనము మన మతధర్మములకు బద్ధులై యుండవలయును. అట్టి అల్లరుల నికముందు జరుగనీయకుండ జేయినచో, స్వల్పసంఖ్యాకులు మనతో జేరని వారు, భారతద్రాక్షాప్రభుత్వమునందు విశ్వసించక, తమ సంరక్షణముకై విశేషయత్నమున వాధారపడవలసి వచ్చును. అస్వల్పసంఖ్యాకులు అట్లని, అధికారులు యెంతయో ప్రేమతో జేయు సహాయముతో మోసపోకుండురు గాక, ప్రతికారము జేయవలయు నను సుద్దేశమునలన నెట్టి విపత్తులు సంభవించినో మనసునం దిడుకొని వారలు ఆత్మ నిగ్రహమును సాధింపవలయును.”

## స్వల్పసంఖ్యాకులు

కావున మనము పార్సీలు, క్రైస్తవులు, యూదులవైన క్షీణ యవోపాలను లోలగిండుకొనవలయును. లేకున్నచో మన యాదర్శము విఫలమై గాంచును. అట్లు సంతోషముజేయుట వారు మనరాజకీయోద్దేశముల మున్నగువానితో నేకీభవించెదరని గాదు. ఆయుద్ధముతో జేసినచో సంతోషము గావేరదు. ఆ స్వల్పసంఖ్యాకుల కొంతటి విరుద్ధముగ నున్నను మనతో

నేకీభవించుటను రక్షించిన నే నిజమైన రక్షణయనవలదు. తేకములో నందడును తమతమ యభిప్రాయముల బట్టుటకు స్వాతంత్ర్యముండవలెనన్నచో, అస్వల్పసంఖ్యాకుల హక్కుల కేమియు భంగము కలుగకుండ చూడవలయును. పసిబిడ్డ సయితము తన యుద్దేశమును బెల్లుస్వాతంత్ర్యమును గల్గియుండవలయును. వారిసంఖ్యాకాక్రమణలైన అధిక సంఖ్యాకులు ప్రయత్నించినచో నది దుర్మార్గ మనవలెను. స్వతంత్రభారతములో మాకు గావలసినది అందరును స్వబుద్ధిగ నుండుటగాదు. అందఱును తమతమ యుద్దేశములను వివిధములైనవానిని బట్టి స్వాతంత్ర్యమును గల్గియుండవలయును. అప్పుడు యెక్కువమంది యభిప్రాయములున్నచో యని యోచించక, స్వాతంత్ర్యమేదో ధర్మమేదో యని మూలము యోచించెదము. ఇక్కడే కొంతకాలమునుండియో నై అధికారుల స్వాయులతో వచ్చిపోవుచుంటిమి. ప్రభుత్వభారము స్వల్పసంఖ్యాకుల తుపాకీదెబ్బలంత భారముగ నుండగలదు. కాన మనము స్వతంత్రము గావలె నన్నచో మన పార్సీ క్రైస్తవసాదకులతో సహాము గల్గియుండవలయును. వారి ప్రేక్ష్యము గల్గియుండుటవలన హిందూ మహమ్మదీయుల ప్రతికారము భంగము గలగలదు. పార్సీక్రైస్తవ భేదాభిప్రాయములను సహించ లేకున్నచో, హిందువులు ముసల్మానుల వైనను, ముసల్మానులు హిందువులవైనను, మాకు బల మున్నదంటే మాకు గల దని తిరుగుబడుకుండురని యెట్లు చెప్పగలము?

## వంగీయుని లేఖ

వంగీయుని నుండి స్నేహితుడొకడు బుద్ధిమాన్యుడుగల యాత దొకడు యీ క్రింది విధముగ నొకలేఖను వ్రాయుచున్నాడు:

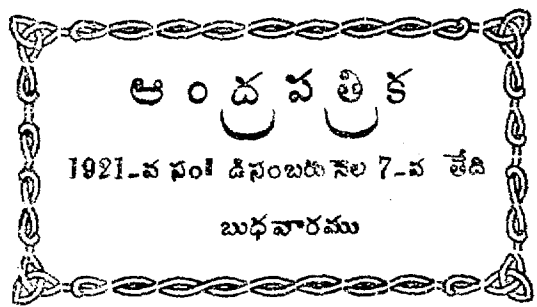
“మాతృభువంగాక్షులలో కాననాత్మికమణులు మొదటిదినచో, ఫలితములు మతీత తీవ్రరూపముదాల్చును. అచట నూటికి 70 మంది కత్తులకు మహమ్మదీయులు అగలరు. వారిలో చాలమంది ‘మోరొ’ అనువారే. వారి కావేగము వచ్చెనేని హిందువుల ప్రైవిట్ ఫోరముల గావించెదరు. వారిలోనున్న పెద్దవనువ్యులు యీ అల్లరినాక నలుగురగురు. మొదలులోనే హిందూమహమ్మదీయ ప్రైవిట్ అదృశ్యమగును. కలకత్తాలో గూడ సంగతులు అంతకంటె నెక్కుడుగ నేయుండును. ఇండియాలోని మనుష్యులనున్న సంగతులనున్న మీరంత దృఢవిశ్వాసముతో గ్రహించవలదని నేను జేతుచున్నాను. మీరు మీ మాతృదేశ ప్రజలు విషయములకన్న దక్షిణాఫ్రికా విషయములు రాగుగ తెలియునని చెప్పినందులకు తుమింపవలయును. కాననాత్మిక మణులు ప్రారంభించుటకు మీరిప్పుడు విముఖులై నట్లున్నది. మీరు మరల మనము మామృగీనిరేని భారమైన ఫలితములు గనవలసి వచ్చును. మీ యాన్నతా దర్శములన్నియును భక్తియులగును. దేశములో సంక్షోభమెక్కువైకవుము లినుమడించును. మీరింతవరకు జేసిన పని యంతయు వృధయగును”

‘జాగ్రత్త, జాగ్రత్త’ యని చెప్పవచ్చు నిట్టిలేఖల నేకములు వచ్చెను. బాంధవ్య యొక పెద్దవాడలి ప్రతేకము. కాన అక్కడ సంచలన మనముంటుంటే స్వాభావికము. స్వల్పసంఖ్యాకుల హక్కులను రక్షించుట యన దుష్టుల సంతోషించుటయే. దుష్టులు రక్షించుట యన, వృద్ధులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, నిస్సహాయులు మున్నగు వారి నందఱును రక్షించుట యగును. ఈరోజున పార్సీల మీదను క్రైస్తవుల మీదను, హిందువులను మహమ్మదీయులను గలసి తమ బలమును ప్రయోగించిరేని, లేక వారి సఖ్యము మరలవిరుద్ధముగ నుండుచో చెడిపోవును. అప్పుడు స్వరాజ్యమొక్కడిది! భాగవతము స్వతంత్రమును బొందవలె నన్నచో సభ్యులుగ ఆహింసా ప్రత్యేకమునలించుట తప్ప చేయవలయులేదు. ఆహింసాప్రత్యేకము ననుష్ఠించుట దౌర్జన్యమునకు గడంగుటగాదు. దీనిని గ్రహించుట యన స్వరాజ్య మనకేమో, మరలను నేమో గ్రహించుట అగును. హిందువులు తమగీతమున్ను, మహమ్మదీయులు తమకోరానున్ను, విశేషభారముల కల్పించకుండురుగాక, ముందుపరిశీలించుట కొరకు వారిద్దఱును గలిసి దుష్టులు సంతోషించు మొదలిదినచో పిదప 25% నొకరు రక్షించుటను నేర్చుకొనెదద.

## ఆంధ్ర పత్రిక

ఈసంవత్సరానుభవమువైని, ఆహింసయే భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి నిలువగలదనియు, భారతదేశములోని అన్ని జాతులవారును, మతములవారును సఖ్యతగ నుండుటకు నిదియే ఆధారమనియు, ముఖ్యమైన మతమనియు నేర్చుకొనినగాని, నై జెప్పిన పని జరిగినదే. ఇందువలన ప్రతి మతమును స్వధర్మములకై పోరాడుట కవకాశము గలదు. అందఱును గలసి భారతదేశ సంతోషము పోరాడవచ్చును. అయితే ఆహింసను, భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు గాని, సఖ్యత గుడుచ్చుటకు గాని యెట్లు పనిచేయునో పరిశీలించుటగాని, లేక దాని నొకమాద్యముగ నిర్ణయించుట గాని పనికిరాదు. హిందువులును మహమ్మదీయులును, పార్సీలు, యూదులు, క్రైస్తవులు, యంగ్లీషువారు, సహకారవాదులైనను మరలవరైనను ప్రేమించుటను ముందు నేర్చుకొనవలయును. ఇదిచేయవలెనన్నచో మనము మాటలాడునపుడు ‘యేమాత్రమును కటుత్వముండకుండదు. ఇతరులను మనమార్గమునకు ద్రిష్టవస్తువులు పిల్వదైనను విశేషపుటోపిని మనము బలవంతముగ దీసివేయగూడదు. త్రాగుబోతులను త్రాగకుండ జేయుటకు బల ప్రయోగమును జేయవలెను. మన మెప్పుటికిని మంచిమాటలతో తెలియజెప్పి మన సు నాటునటుల నెన్ని సార్లులో నాయనా అబ్బాయని చెప్పవలయునుగాని, వాక్కానవ్యమును గాని, బలప్రయోగమును గాని యవయోగపరుపగూడదు. మన పక్షమున స్వతంత్రులగు, భూనంతలు లక్షలలోది జనముండిరేని అప్పుడే స్వరాజ్యము వచ్చిన దనవచ్చును. సహకారవాదుల భయ మేమన గా, మన మిటుల నహింస, ఆహింస యని, చెప్పి దౌర్జన్యమునకు దిగవలెననియో పోసి, సద్భావముతో గొందరు నిజముగ జెప్పినను దిగవలెనని యట్లుతనకు దౌర్జన్యమునకు గడంగువారిచే తిరుగుననియో నై యున్నది. ఈభయమును మాటలతో వాదములతో పోగొట్టాలము. మనము కారాగారములో నికర్షనముల జూపిమాత్రము పోగొట్టగలము. యిటుల వాగుగ జేయగల్గితిమిని మనము వాక్కర్మలయందు నిష్కల్మషముగ నుండుము. ప్రేమ, త్యాగము, అణకున, సాక్షాత్తము, దీనిని మాటలతో చెప్పవలెను. కావున మన మిప్పుడు ఆ సహాయోద్యమమునైకన్న ఆహింసనై నెక్కుడు పనిచేయవలయును. ఆహింసయే, అసహాయోద్యమము, ప్రభుత్వమువారికి హింసయే శరణ్యము. మనకు ఆహింసయేనా శరణ్యము? మనము వారి హింసా సాతమును మరచి పూర్తిగ చేరు ద్రోక్కితిమా? హింసయే వారికి పరమావధి. అట్టి హింసయొక్క ప్రతిష్ఠ నేరోజున భగ్నము జేయుదుమా ఆరోజుననే మనము స్వరాజ్యమును స్థాపించెదము. ఇటుల జేయుటకు ఆంగ్లేయుని ప్రేమించుటను నేర్చుకొనవలయును. ఆయన యిండియాను పరిపాలించు ప్రభుత్వపద్ధతిని ద్వేషించిన ద్వేషింపవచ్చును. మాలానా అబ్దుల్ హాకీ చెప్పినటుల మనకు ఆంగ్లేయునితో గాట్టి కలహమును లేదు. ఆయన బల ప్రయోగముతో జేయు పాలనమును మాత్రము గర్హించెదము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము వర్కింగు కమిటీసభ, విజయవాడ  
జనవరి, దింబంబ 7:— ఆంధ్రరాష్ట్రీయ వర్కింగు కమిటీ నిన్న విజయవాడయందు సాయంత్రము 8 గంటలనుండి 6 వరకును, రాత్రి 8 నుండి తెల్లవారినామన 2 గంటలవరకును సభ చేసెను. రామలింగం (బ్రహ్మపురము), సుబ్రహ్మణ్యం (రాజమహేంద్రవరము), కంచి శివయ్య (గుంటూరు), నాగర అనామయ్య (రాజేంద్రగూడెము) కావలికొరరాజు (జెజవాడ) గారలు జాతీయ సేవకులను నియమించుటకు ఒక కేంద్రసంఘముగా నేర్పరచబడిరి. కమిటీ కార్యాలయము విజయవాడయందుండును. డాక్టరు రామచంద్రరావుగారి ఆధికారముకింద విజవాడయందు దొక శుద్ధస్వతంత్రమును స్థాపించకలెనని తీర్మానించబడినది. 10 కోట్ల “స్వరాజ్యమును” ను వనాజుచేయుట సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుట, విశేషములతో భారత రాయబారులను నియమించుట, పన్నులను చెల్లించుటకు నిరాకరించుటను గురించి జేకొను మహాసభ వారి మానవంతరి సమావేశమునందు యోచించవలయునని శిఫారుసు చేయబడినది. వ్యక్తులు ఇష్టపడినచో అజ్ఞోతంఘనము చేయవచ్చుననియు రాష్ట్రీయ లేక మండల కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ వారి ప్రత్యేకజ్ఞలను బొంది ప్రజాసంఘములు, సమాజములు అజ్ఞోతంఘనము చేయవచ్చుననియు తీర్మానించబడినది. ఆ ధ్యత్తుడు చీరాల పేరాల పేరులకు కాంగ్రెసు నిధినుండి రు 500 ల నిచ్చితనెను. కాళాపు కాంగ్రెసు సభాసమావేశమునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట ముగిసినది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి మాకు నేను తంలివార్తను బంపుచున్నాను.



## శాంతి సాధనములు

ప్రపంచమంతయును శాంతిస్థాపనమునకు పరితపించుచున్నది. శాంతిస్థాపన మనుదినము దూరస్థ మగుచున్నది. సకలదేశముల ప్రభుత్వములు వారి ధర్మబలమును మఱచి బలసంపదలను మాత్రమే శాంతిస్థాపనమునకు నిర్భయముగ వినియోగించునట్లులు ప్రకటించుచున్నవి. నానాజాతిసమితి శాంతిస్థాపనమును జేయునట్లులు ప్రకటించినది. వాషింగ్టన్ సభ శాంతిస్థాపనమున కేర్పడినట్లులు ప్రకటనములు జరిగినవి. ఫలముమాత్రము దృగ్గోచరము గాకున్నది. కారణము సకలజాతుల నావహించిన స్వార్థపరత్వమునందు బలమిచ్చుచున్నది. అన్ని ప్రభుత్వములును తియ్యసిమాలలను జెప్పుచున్నవి. ధర్మోపదేశములను జేయుచున్నవి. స్వస్తివాచకములను జెప్పుచున్నవి. ఈ వేదాంతవాక్యము లన్నియును తమకుగాకను వితరుల కన్యాయమును బొందుచున్నది. శాంతిస్థాపనము కేవలము స్వప్రయోజనరక్షణమునకు మాత్రమే వినియోగపడుచున్నది. మానవ ధర్మ సంరక్షణమునకు మాత్రము వినియోగపడుట లేదు. ప్రపంచమునందు ధర్మ సంస్థాపనమును జేయుటకు రణరంగములం దాత్మసమర్పణమును జేసిన జీవాత్మలు పరమునందు మహావిపాదమును బొందుచున్నవి. రక్తసిక్తములైన రణరంగము లింకను సంగ్రామవాసనలను వ్యక్తము చేయుచున్నవి. భూదేవి సంగ్రామవేదనల నింకను ననుభవించుచున్నది. మానవహృదయమునావహించిన యాశాపిశాచమునకుమాత్రము శాంతిగలుగలేదు. బలవంతమైన జాతులందు మమకారాహంకారములు యథాప్రకారము వృద్ధిని బొందుచున్నవి. యుద్ధానంతరమునందు జరిగిన వ్యవహారము లన్నియును నీయుదంతమునే విశదము చేయుచున్నవి. అన్ని రాజ్యములును మహాసంక్షోభ బీజములను నాటుచు శాంతిబీజములను నాటుచున్నట్లులు మాత్రము నటించుచున్నవి. ఈనటన ప్రపంచమునం దెంతకాలము సాగనున్నదో దైవాధీనమునందు గలదు. సంధినిర్ణయములు జాతిసమితి వాషింగ్టన్ సభలు పాశ్చాత్య హృదయము నావహించిన గాఢమైన మమకారాహంకారములను విశదము చేయుచున్నవి. ఈ నిర్ణయము లన్నియును స్వపక్షరక్షణమునకును పరపక్షక్షణమునకును నేర్పడినట్లు నిత్యవ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి. జర్మను సహారమైన వెంటనే జపానుభయము దురదించినది. శ్వేతపింగళజాతుల భయము గలుగుచున్నది. తెల్లనల్లజాతుల సంరంభభయము బాధించుచున్నది. ఈమహాసంరంభము నాపి శాంతిని స్థాపించుటకు ప్రపంచమవలంబించుచున్న యాసురసాధనములు నిరుపయోగమైనను మానవుల కింకను నాసురసాధనములందు విశ్వాసమంతరింపలేదని నిత్యవ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి. ప్రపంచ వ్యాప్తమైన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవ్యవహారము లిందులకు నిదర్శనములుగ నున్నవి.

### బ్రిటిషు సామ్రాజ్యసీతి

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందున్న భాగములందును గొప్పకలవరము బయలుదేరినది స్వస్థలమునందు సాంఘికకార్మికవత్సమువా రసంతృప్తిని జూపు చున్నారు. అయిదాండు స్వతంత్రమును బడయ గోరుచున్నను ప్రతిఘటనము మాపుచున్నది. ఈజప్తునందును భరతఖండమునందును నాంగ్లరాజనీతిజ్ఞు లవలంబించిన సామభేదోపాయములు విఫలమైనవి. అధినితేశ రాజ్యములందును సంరక్షక దేశములందును నసంతృప్తి గలుగుచున్నది. ఈమహా సామ్రాజ్యమునందు శాంతిని స్థాపించుటకు దండన సీతియే పరమసాధనమని బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు ప్రకటించుట పరమ విచిత్రముగ నున్నది. కర్జును ప్రభువు ఆలె స్పీ ప్రభువు రీడింగు ప్రభువు శాంతిని స్థాపించుటకు బలసామర్థ్యమును నమ్ముట ప్రపంచము నావహించిన బలధర్మ ప్రతిభకు నిదర్శనముగ నున్నది. ఆంగ్లరాజ్య వైద్యులు వ్యాధిలక్షణములను గనుగొని యాదుకూలమైన చికిత్సను జేయుటకు బదులు వారికి దోచినబండ వైద్యమును జేసి శాంతిని స్థాపించుటకు బదులు మహాకలవరమును గలుగజేయుచున్నారు. స్వేచ్ఛనరికట్టి నిర్బంధ మార్గముల నవలంబించుచు సంక్షోభమును వృద్ధిచేయుచున్నారు. నిర్బంధములు పెరిగిన కొలదియును నశాంతియును పెరుగును గాని శాంతిమాత్రము గలుగజాలదు. ఈ మహాధర్మము ధర్మాత్ముల కనుభవమునందున్నను స్వప్రయోజనములు వారిని ధర్మకరాజ్యములను చేయుచున్నవి అధికారులు శాసనముల బ్రతినిధి స్వప్రయోజనములను స్థాపించుటకు బూనుకొనుట సహజము. పోలీసుబంధాతు మొదలు రాజప్రతినిధిపరకును గల యధికారబృందము స్వీయప్రతిభను గాపాడుకొనుటకు శాసనములను ప్రయోగించి భయభ్రాంతులను గలుగజేయుచు శాంతిని గాపాడుచున్నట్లులు మురియుచుండును. ఈమరి వెము మూడునాళ్ల ముచ్చటయని నిర్బంధముల చరిత్రము దెలుపుచున్నది. నిర్బంధములు చూపులకు శాంతిని గలుగజేసినట్లులు కనిపించినను లోపల నశాంతిని వృద్ధిజేయుచుండును. నిర్బంధమార్గములు వాని నవలంబించెడివారలకును ననుభవించెడివారలకును దుఃఖదాయకములుగ నుండును.

### యువరాజు - శాంతిసాధనము

భారతప్రభుత్వమును రాష్ట్రప్రభుత్వములును నవలంబించుచున్న నిర్బంధమార్గములు శాంతికి బకలు సంక్షోభమును గలుగజేయునని కాలము విశదముచేయగలదు. రీడింగుప్రభు వవలంబించుచున్న సంపత్తిరాజ్యసీతి సామ్రాజ్యక్షేమమునకు ప్రతికూలముగ నున్నది. ధర్మాచరక్తుడైన రీడింగు ప్రభువుస్వప్రయోజన రాయలుల మాయమాటను నమ్మి దండనోపాయము నవలంబించుట శాంతికి ప్రతికూలముగ నున్నది. యువరాజగమనము శాంతి సాధనములకు బదులు దండనసాధనములను పెంపొందించుచున్న విధమును దేశవర్జితులు విశదము చేయుచున్నవి. యువరాజు ముందు దండన ప్రతిహారి రాజగమనమును తెలుపుట కేర్పడినట్లులు దండనమార్గము లవలంబించబడుచున్నవి. ప్రజాబలము పరిస్ఫుటమైన కొలదియును సధికార బలమును నిర్బంధవిధాన రూపమున వ్యక్తముగ నున్నది. ప్రజాశక్తి ప్రభావము సధికారు లెరిగియుండియును నామహాశక్తిని నిర్లక్ష్యముచేయుచు ప్రజలను నిర్బంధముల పాలుచేయుట యధికారధర్మముగ బరిగణించబడుచున్నది. భారత ప్రభుత్వమును చిరతరాధ్యస్తమైన నిర్బంధ విధానము నవలంబించుచున్న విధమును నానారాష్ట్రముల వ్యవహారములు రాష్ట్రాధికారుల ప్రసంగములు స్పష్టము చేయుచున్నవి. యువరాజగమన సంధర్మమున ప్రజలు చూసినశక్తి యధికారుల కురోమావేశములను గలుగజేసినది. నభాసమావేశములు నిలువబడుచున్నవి. కాంగ్రెసు ప్రచారము నిలువబడుచున్నది. ప్రచారకుల సంఘములు శ్రమిషేధింపబడుచున్నది. పంజాబునందు సిక్కువీరులు దేశభక్తలాలా లాజవత్తాయి మొదలగుధీరులు నిర్బంధములకు లోనగుచున్నారు. పంగదేశమునందు జతేంద్రనాథ బెనర్జి మొదలగు దేశసేవకులు నిర్బంధముల పాలగుచున్నారు. ద్రవిడదేశమునందు రాజను రాజగోపాలాచార్యులు గార్లు మొదలగు వారిమీదను 114 శేక్షను ప్రయోగింపబడినది. కాకినాడ యందు బులుసు సాంబమూర్తిగారు మొదలగువారికి రామదండు మొదలగు శాంతిసేవకులను నడిపింప గూడదని యాజ్ఞ యొసంగబడినది. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రాంతములందును దేశసేవాపరాయణులు నిర్బంధములకు గురియగుచున్నారు. నిర్బంధ శాసనములు స్త్రీల మీదను బాలరమీదను సయితము ప్రయోగింపబడుచున్నవి. వార్తాపత్రికలు నిర్బంధముల వార్తలతో నిండుచున్నవి. అయినను ప్రజలుమాత్రము ప్రశాంతస్వభావముతో బ్రవర్తించుట సంతృప్తికరముగ నున్నది. ఈ ప్రశాంతస్థితిని దేశమునందంతలను స్థిరముగ నెలకొలిపి సంరక్షించుట శాంతిస్థాపనమునకు సాధనము. అధికారులు వారి యనుచరులు తెల్లవారు ప్రజలను శాంతిమార్గము నుండి తొలగించుటకు వారిసంచిత సంస్కారమున కనురూపముగ బ్రయత్నములను జేయవచ్చును. మద్యపాననిరోధబోధకులు రామదండు సేవకులు స్వదేశవ్రతబోధకులు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు వారు వీరసనేల యసహయోద్యమ వాసనగలవారందరును నిర్బంధములకు బాలగుట తథ్యము. ఒక జాతీయసేవకుడు శ్రీకృష్ణజననస్థానమును బ్రవేశించునపు డాప్రాంతవాసుల హృదయములందు ద్రేకముగలుగుట సహజము. డ్రేకము నిర్బంధములకును నిర్బంధములు ద్రేకమునకును గారణంబులగుట పరిపాటియైనది. శాంతిస్థాపనమునకు నిర్బంధములు సాధనములుగావని గ్రహించియును సధికారులు ప్రజలు మమకారాహంకారములకు దాసులగుచున్నారు. ప్రజలు మమకారాహంకారములను జయించి ధర్మమార్గమునను నాత్మసామ్రాజ్యమును స్థాపించుటకు సమయ మానన్న మైరది. ఈ ధర్మ మార్గమునను శాంతిని స్థాపించవలసిన భారము భారతీయుల మీదను గలదు. భారతీయు లప్రమత్తులై వామ మార్గమున నడచిన ధర్మచ్యుతులై భారత భావీయ పరమమునకు గారకులు గాగలరు. అధికారనిర్బంధములు ప్రబలిన కొలదియును జాతీయమోక్షము ప్రత్యక్షమగుచున్న విధమును జాతీయస్వరూపజాతీయవిశ్వాసము విశదము చేయుచున్నవి. మహావీరవర్తన సమయమునందు శాంతిక్షదకసహింసారూపాత్మకమునైన నియంతకర్మానుష్ఠానమును గాంధీమహాత్ముని బ్రహ్మత్వమునను భారతీయు లాచరించి స్వదేశమునందును పరదేశములందును శాంతిస్థాపనమునకు మార్గదర్శకు లగుదురు గాత!

మఱివుదగిలెనా?

కా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు తమకు లభించిన కారవమున కుప్పొంగిపోయి, నిజసందర్భములను మఱచియున్నారు. రాజ్యాంగ సంస్కరణములను వారు కొనియాడుట వింతగాదు. శాసనసభలను, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును బట్టువలె పొగడవచ్చును. నానారాష్ట్ర సంఘసభ్యత్వము మూలమున తమకు గలిగిన కారవమునకు వారెంతయు మురియవచ్చును. ఇందువలన హిందూదేశమున కరచేత వైకుంఠము లభించెనని వారు తలంపవచ్చును. కాని లండను ట్రెయ్యింగ్ తికకు వ్రాయుచు, శాస్త్రిగారు గాంధీమహాత్ముని యాక్రిందిరితిన నిరసించుట, వారి నావరింపిన నూతన వ్యాయామామునకు నిదర్శనమని ఎంచవచ్చును.

“పంటపండి, కోతగాండ్రు సిద్ధపడుచున్నతరుణమున, పాశ్చాత్యనాగరికమునకు శత్రువు నని ప్రకటించుచు, కొలది వారములలో ప్రజలకు తనవ్వంత స్వరాజ్యమును వాగ్దానముజేసెడి, ఈ సన్యాసి ఎవడు? ఈ క్రొత్తస్వరాజ్య మేమిటి? ఆతని కియినా తెలియునా?.....హిందూదేశ మీతని ననుసరించునా, లేక తనను గమ్యస్థానమునకు కొలది యడుగులవరకు దీసికొనిపోయిన శాంత్యభివృద్ధిమార్గము ననుసరించునా?”

పాశ్చాత్యదేశములందు గనుపించిన తమకు బెరుగులముందర, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి స్వరాజ్యమును వాగ్దానముజేసెడి సన్యాసి యెవ్వరో తెలియుటకు ఏలుండునా? దేశాంతరములనుండి స్వరాజ్యమును శాస్త్రిగారు మూటగట్టుకొని ఎచ్చుచుండగ, దానిని గైకొనక ప్రపంచానుభవములేని గాంధీస్వరాజ్యమునకు దేశమాతపడుట ఎంతతప్పు! ఈ సన్యాసి సంబోధనమున, పాశ్చాత్యదేశములు సయితము ఆలకించుచున్నవి. ఇది సఫలమయినచో హిందూదేశమునకే గాక ప్రపంచమునకంతకును రక్షణోపాయము దొరకునని ఆశపడుచున్నవి. ప్రపంచశాంతికి మూలమయ్యెడి గాంధీస్వరాజ్యము క్రొత్తదనియే భావించవలయును. శాస్త్రిగారికి దెలిసినస్వరాజ్యమువేరు, నూతనముగ సిద్ధింపవలసిన స్వరాజ్యము వేరు. కరుల న్వాతంత్ర్యము ననవహరించెడి స్వరాజ్యము హిందూదేశమున కక్కరలేదు. ఇతరులను పీడించి, స్వలాభమును పెంపొందించెడి స్వరాజ్యముతో హిందూదేశమునకు నిమిత్తములేదు. లోకకళ్యాణమునకు అనుకూలించెడి స్వరాజ్యము హిందూదేశమున కవసరము. అది తనందువలననే ఘోరసంగ్రామము జరుగుట తప్పించెను. ఆమర్కమును గ్రహించనందువలననే, ప్రపంచశాంతి గురురకపోయెను. మూలప్రక్రియను గ్రహించుటకే, నానారాష్ట్రసంఘసభలుచు వాషింగ్టను సమావేశమును కూడుట యవసరమయ్యెను. ఈ సభలలో పాల్గొనుచున్నను, శాస్త్రిగారికి క్రొత్తస్వరాజ్య మేదియో గోచరింపలేదు. వారిలోటి సభ్యులకును గోచరింపలేదు. సమావేశ సభ్యులు కండ్లుండియు చూడజాలకున్నారు. శత్రులుండియు వివజాలకున్నారు. శాస్త్రిగారు తమ దృష్టిని వివిధదేశ పాలకుల సమావేశముల నుండి కొంతవడి అదేశ ప్రజలవంకకు బయటించి, ప్రపంచమునం దెట్టిభావపరివర్తనము జరుగుచున్నదో గ్రహించియుండెడివారు. స్వాతంత్ర్య, సమత్వములకొరకు ప్రజలెటుల పరితపించుచున్నారో, కనుగొనడివారు. అప్పుడు, హిందూదేశ సన్యాసి వెల్లడించిన సాధనమే, ప్రపంచ సంరక్షణకు బనికవచ్చునని దెలిసిపడి, కామ్యాసాధనల నన్నిటి నవలంబించినను, వివిధజాతులును కలసిమెలసి

దిరుగుచు మానవ సాభాత్యత్వమును పెంపొందించుటకు, ధర్మారాధనమే మూలసాధనమని వెల్లడించుచు. ధర్మమునందే ఎల్లరకు సమత్వమును గుదురవలయును. ధర్మము మూలముననే ఎల్లజాతులకు సఖ్య మేర్పడవలయును. ధర్మవలంబనమే ప్రపంచ సంక్షోభము నడచివైచి, పునర్నిర్మాణమునకు లోడ్పడవలయును. గాంధీస్వరాజ్యముగూడ, ధర్మవలంబనము నాధారము జేసికొనుచున్నది. ఇందలి మహత్తు శాస్త్రిగారికి గోచరింపకుండుట వింతగాదు. కాని, గాంధీమహాత్ముడు, సన్యాసము నవలంబించలేదు. కర్మసన్యాసమును బోధించుటలేదు. గాంధీ కర్మవీరుడు. కర్మయోగమునే దేశమునకు బోధించుచున్నాడు. కర్మయోగి, ఆడంబరహితముగ జీవితమును గడపును. నిష్కామముగ కర్మ నాచరించును. నిరంతర కర్మదీక్షా కరతంత్రుడగు గాంధీమహాత్ముడు, కర్మనిష్కభుత్వమును బోధించజాలడు. పాశ్చాత్య ప్రముఖుల బాహ్యవేషములును భోగానుభవమును గాంధీమహాత్మునియందు గనుపింపవుగాన, మహాత్ముని సన్యాసియని, శాస్త్రిగారు పిలిచియుండవచ్చును. పాశ్చాత్య వ్యాయామాము, శాస్త్రిగారికి మాతృదేశ వ్యవహారమును మరుగుపరచునది. గాంధీ ఎవ్వరనియు, అతని స్వరాజ్యమేమియనియు అడుగునంతటి స్థితికి దెచ్చినది. పొగయోడ మరల హిందూదేశమును సమీపించి నపుడుగాని, హిందూదేశ సన్యాసి ఎవ్వరో శాస్త్రిగారికి తెలిసిరాదు.

ప్రముఖుల నిర్బంధములు

యూరపియును లయినను, జాతీయోద్ధయమున కభిముఖులైనచో నిర్బంధములు డబ్బవని, హార్నిమెనుగారి దృష్టాంతము తేటపరిచెను. ఇటీవల సహాయ నిరాకరణోద్యమమునందు పాల్గొని యుత్సాహముతో బని చేయుచున్న స్వాక్కుగారిని అమృత సరమునుండి లాహోరునకు ప్రయాణము జేయుచుండగ క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టు 108 రైళ్లనుక్రింద అరెస్టుజేసిరి. ట్రిబ్యూన్ పత్రికలో రాజద్రోహపూరితమగు వ్యాసములను వ్రాసినందులకు విరివి నెక్కువెట్టి నీయుమని జిల్లా మేజిస్ట్రిట్టుగారు కోరిరి. కేసువిచారణ జరుగులోపల జామీనిచ్చెదనని మేజిస్ట్రిట్టుగారు దెలిపినన, స్వాక్కుగారు జామీనక్కరలేదని నిరాకరించిరి. అహమ్మదాబాదు కా గ్రెను సభాధ్యక్షులగు చిత్రరంజన దాసుగారి కుమారులగు చిరరంజన దాసుగారిని కద్దరవస్త్రముల నమ్మబోవుచున్న నల్లరు వాలంటీయరులతో గలిపి అరెస్టుజేసినటుల లెంతివార్త దెలుపుచున్నది. ముస్మాంధీకును నేమివార్తలే తెంచునో నిరీక్షింపవలయును. ఎట్టియాపదలు తలస్థించినన, దాసుగారు తమ నూతన విజ్ఞాపనలో దెలిపినటుల, దార్జన్యమున కేమాత్రము లావులేకుండి జూడవలయును. కాంగ్రెసుసభ ప్రజలను వశముజేసికొనినటుల నిదర్శనపూర్వకముగ జూపుటకు, ఎల్లరలోను సగ్రహభావమును పెంపొందించి, అహింసా వ్రతావలంబనము సర్వసామాన్యముగ జరుగునటుల కృషి సజలవలయును. ప్రజల ఆత్మకీర్తి విజృంభించిన కొలదియ, స్వరాజ్యసిద్ధి దేశమున గలుగుచుండును.

బర్లెండు వ్యవహార నిర్ణయము

సిక్ ఫీల్డ్ ప్రతినిధులకును బ్రిటీషు మంత్రివర్గమునకును సమాధానము గుదిరినటుల రూటరు లెంతివార్తయందు గలదు. ఇది స్థిరమగుచో, బర్లెండు సమస్య పరిష్కారమగునని ఎంచవచ్చును. అల్ఫ్రెడు ప్రముఖుల కృత్రిమాందోళనము నిష్ప్రయోజనమగుననియు, బర్లెండు దేశస్వాతంత్ర్యమునకు

వారిడ్డుకడజాలరనియు తలంపవచ్చును. బర్లెండు దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించినందులకు, భారతీయులు సంతసముండక మానరు ఏజాతీయినను దురవస్థలో, స్వాతంత్ర్యమృతము నది గ్రోలుచున్నపుడు, భారతవర్షమున హర్ష మందయింప గలదు. నిరంకుశాధికారమున కొన్ని ప్రదేశమున పాడుగదలినపుడు, విగిలిన ప్రదేశములందడి స్థావరముగ నెలచియుండజాలరు. నేను బర్లెండునకు లభించెడి స్వాతంత్ర్యము లేపు హిందూ దేశమునకు లభించె తప్పదు. స్వాతంత్ర్యభానుని ముందర, పరాధీనత యను హిమము కరగిపోక నిలచియుండునా?

బర్లా లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారి చర్య

హిందూలు కావలయునని కోరెడివక్తము వాడు, బర్లాజో నిరంకుశముగ బ్రవర్తించుచున్నారని దెలుపుచు, బర్లా లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగ సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడక్కుగారు యవరాజుగమనము జయప్రదముగ జరుగుటకై నాయకులను దేశరక్షణ శాసనముక్రింద నిర్బంధించి శిక్షయించినటులు, శాసనసభలో దెలిపిరి. విశాల వ్యాపియులని పేర్కొనబడిన పెద్దరాష్ట్రముల గవర్నరులుక, రాజప్రతినిధియు నిర్బంధవిధానమును ప్రేమించుచుండు, సర్ మైక్లు ఓడ్డయరుగారికో సమానోద్దేశములుగల సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడక్కుగారిటుల బ్రవర్తించుటయం దాశ్చర్యమేమిగలదు?

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు పెరిఫు:—రావుబహదరు యం. సి. టి. ముత్తయ్య శాస్త్రిగారు తమక చెన్నైకి పెరిఫుగ నియమింపబడిరని తెలియచున్నది.

మద్రాసు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము:—కేపు రివ లేజి సాయంత్రం, ఆదయారు వామిశర గార్లెమ్మలో స్పెషలు కాన్వోకేషను హాలునందు, పట్టప్రధాన మహాత్మ్యము జరుగును.

ఒక సవరణ:—సిన్నటి పత్రికలో, ‘గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయము’ అను శీర్షికక్రింద ప్రచురించిన విషయములు ఒకటి ఒకతోట బడినవి. ముందు ‘సర్వవిరుద్ధము’ ‘కారకు రెను!’ అను విషయములను జదివి విషప తక్కిన విషయముల వరుసను జయపుకొనవలయునని పాఠకులను కోరుచున్నాము.

ప్రెసిడెన్సీకాలేజీ ఆంధ్ర భాషాభివర్ధన సమాజము:—కేపు సాయంత్రము 4 గంటలకు ఈ సమాజము యొక్క సామాన్యసభ జరుగును. ఆదిపూడి సోమనాధరావు గారు “ఆంధ్ర భాగవతము”ను గురించి ఉపన్యసించురు. గా. ది. బ. శానుగంటి రామారాయణంగారు యం. ఎ. యం. ఎల్. సి., గాంధ్యక్షత వహించెదరు.

బహిరంగసభ:—హిందీ సాహిత్య సమ్మేళన ప్రచారకార్యాలయము తరపున, ఒక బహిరంగసభ గురువారము రా. ౧౨-౨౦. ౫-3౦ గంటలకు సాయంత్రం తరువోక్తిజీవీవి వద్దను జరుగును. విషయము “రాష్ట్రీయభాష జాతీయమనో నిర్మాణ సాధనమందు ఎట్లులోడ్పడును.” ఆంధ్రపత్రికాసంపాదకులగు శ్రీమాకోకాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు శంకులుగారు సభాపతిగానుండుటకు దయతో సంగీకరించినారు. హాహాశర్య.

అహమ్మదాబాదుకు కాంగ్రెసుప్రయాణము:—మద్రాసునుండి I వ తరగతి టిక్కెట్టు రు 130-5-0, II తరగతి టిక్కెట్టు రు 85-7-0, బొంబాయివరకు యింటరులోను అక్కడనుండి అహమ్మదాబాదుకు మెయిలులో III వ తరగతిలో టిక్కెట్ 29-4-0, III మెయిలు టిక్కెట్టు రు 22-1-0, III తరగతి ప్యాసెంజరు టిక్కెట్టు రు 17-3-0, మద్రాసు నుండి అహమ్మదాబాదుకు మెయిలులో 60 గంటల ప్రయాణమున్న పాసెంజరులో 76 గంటల ప్రయాణమున్న అగును. బొంబాయిలో 12 గంటల సేపుండవలయును. భోజనము రాయచూరులోను బొంబాయిలోను చేయవచ్చును.

# విదేశ వార్తలు

## బర్మన్లు సమాన్య

సమాధానము కుదురుట

డిసెంబరు 6:— బ్రిటిషు మంత్రిమండలి వారికిని సిన్ ఫీ నులకును సమాధానము కుదిరెను.

డిసెంబరు 6:— ఇంగ్లీషు సాధారణమైన భగ్నములు గావనియు, విదేశ స్థితిగతులు మార్తము విషయములగు నన్న వనియు వాదనలు జరిగినవి. సిన్ ఫీనులు, సామాన్యమునకు రుణదానియు విడిపోయిన వనియు ననుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారివిషయమును గురించియు వర్తమానము గురించియు సాధ్యమైనంత వరకు ప్రయత్నించిరి. సామాన్యము నుండు వలెనను నిబంధన ప్రధానమైనదనియు నైతికముగా రిందు లకు సమర్థతపనినో రాయబారములు విఫలములగుట కంటే గత్యంతము లేదనియు వాదనలు నడుపుచున్నారు.

చక్రవర్తిగారు

బార్మి సాన్యభాగమును లాయకు బార్మిగారికి దత్తవ మొసంగి చట్టంబునుగుంచి చాలవరకు చట్టించిరి. తరువాత మంత్రిమండలి వారు సమావేశమైరి.

ఇతర సమావేశములు

డిసెంబరు:— విరిషు సమస్యను గురించి ఈ దిన మనేక సమావేశములు జరిగెను.

రాజుగారిలో ప్రధానమంత్రిగారు నుండుచిన తరువాత సంధిసభయందలి మంత్రివర్గములు సమావేశమై చర్చించిరి. తరువాత సంపూర్ణ మంత్రివర్గమువారు సమావేశమైరి. తరువాత ఇరువత్తుల సంధిసభాప్రతినిధులును సమావేశమైరి. ప్రస్తుతస్థితి గతులనుబట్టి చర్చించుట కీర్తాని వారు మరల సమావేశము గావచ్చును.

ప్రభుత్వమువారి మరతులలో చాలముభియ్యములగు కొన్ని మార్పులు గావించబడెను. మార్పు లొనర్చబడిన మరతులను గురించి చర్చించి సిన్ ఫీక ప్రతినిధు లీతమున ప్రభుత్వమునకు చెప్పెదరు.

## మిషన్ల సమాన్య

బ్రిటిషువారి మరతుల తిరస్కరించుట

డిసెంబరు 6:— తిరస్కరింపబడిన ఆంగ్లమరతులను గురించి చెప్పెను బ్రిటిషు విదేశాంగ కార్యాలయము వారు ఈజిప్టు మరతులను గురించిగావించిన ప్రకటనను జూచిన ఆరిల్ పాపాగారి యనుచరులందరూ వెంటనే ఆంగ్లసమావేశములైన సామాగారి యనుచరులలో వాకరు తెప్పిరి. ఈజిప్టువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, భప్పు మతమునకు సంకీర్తింపని ఆంగ్లరాజు నీతివేత్తల బిష్కపును దినము త్వరతోనే రాగలడు. ఆరిల్ పాపా గారి యనుచరుల పట్టుదలతో కాత్త్రుసమర్థముగాను రాజ కీయముగాను తమ స్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరాడెదనని నడిపిరి.

రైలుబండిని విడుదలచేయుట

డిసెంబరు 6:— ఈజిప్టు రాయబారులకు స్వాగత మొస గుటగాను ఆరెజ్జాగడియారు జనుచుచున్న విద్యార్థుల రైలుబండిని భిన్న మొనర్చు ప్రయత్నములు జరుగుటచే రైలు బండికి సమీపము కావల యందుటయెడల రైలు వెళ్లుచుండ మార్గ మున కడ్డముగ రెండుడుంగులువెట్టిరి గాని ఇంజను ఎదుటనుండు సాధనములవల నాడుంగ లవరికి ద్రోసి వేయబడినది.

లిబరలు పత్రికల వ్యాఖ్యానము

డిసెంబరు 6:— ఆంగ్ల లిబరలు పత్రికలన్నియు బ్రిటిషు మరతులలోని నైతిక నిబంధనను ఖండించుచున్నవి.

ఈ నిబంధనలను ఈజిప్టుజేతమును ఆక్రమించి ఖాళి తమకొని యుండుకొనినట్లే యనియు నీ నిబంధన స్వాతంత్ర్య మను భావమునే నశింపజేయుననియు “డెయిలీ న్యూస్” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఈజిప్టు రాజ్యాంగ వేత్తలు తమ స్వాతంత్ర్యమునకు భిన్న మని తలచిన ప్రజేములలో, సాంగ్ల దేశమువారు నైతికమునందు కొను నాత్మకు వడలుకొనవలెననియు, ఈ విషయమున విదేశాంగ కార్యాలయమువారు నైతిక కాత్త్రుజ్ఞుల మాటల ప్రకారము ప్రవర్తించిరిననియు, విదేశాంగ కార్యాలయమువారు సత్యమును గ్రహించి ప్రవర్తించవలసిన సమయమునచ్చివదలనియు మా న్నెప్టరు గార్డియను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఈ మరతులవలన ఈజిప్టుజేతమునకు నామమాత్ర స్వాతంత్ర్యమేకాక, తుదకు స్వాతంత్ర్యవ్యాప్తయ్యెనను సంభవింప నేరదనియు, త్వరలో యుక్తమగు మరతులతో మరల తూచింప వలెననియు వెస్ట్ మినిస్టరు గజటు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

## ఆయుధ నియమన

డిసెంబరు 6:— బ్రిటిషు జపాను ప్రాన్సు ఆమెరికను జేతములవారు గలసి ఆంగ్ల జపాను యొడంబడికను తొలగించియు స్థానమున మరి యొక యొడంబడిక యొనర్చు కొనెదరు. ఇందులకు చిత్తు నిబంధనలను గురించి వా రాలోచించుచున్నారు.

సభ భగ్నమైనయెడల?

ఆయుధ నియమనభ భగ్నమైనయెడల నమెరికా సం యుక్తరాష్ట్రములు సంవత్సరమునకు 800 మిలియనుల చాలర్లకు మైగా నైసిక, నాకాకాఖలమై వెచ్చింపవలసి యందునని హార్టింజి అధ్యక్షుడు కాంగ్రెసువారికి నివేదించునని వాషింగ్టను పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

సాంటంగు సమస్య

డిసెంబరు 6:— వాషింగ్టనునందు సిన్ జపానీసు సంఘ మునందు జపానుప్రతినిధులు, సాంటంగునందు తమకున్న ప్రత్యేక నాత్మకులను వదులుకొనుటకును సాంటంగునందలి ఎగుమతి దిగు మతుల పన్నుల యధికారమును నైవాప్రభుత్వమువారికిని వదలి వేయుటకును ఒప్పుకొనిరి.

డిసెంబరు 6:— అత్యంత ప్రాచ్యుతేక ప్రజాప్రభుత్వము నుండి వాషింగ్టనునకొసావియటు రాయబారవర్గము తెచ్చెను. జపానువారు వెంటనే నైజేరియాను విడచివేయవలె నని పీరు వాషింగ్టను సభవారికి గోరెదరు. వర్తకవ్యాపారముల నభివృద్ధి యొనర్చుకొనుటకు నుజిటాపరిపాలనను ఇతరజేతములంగీకరించు నట్లు గావించుటకును గూడ నేతెంచిరి మని రాయబారులు వెలుపుచున్నారు.

## సమీప ప్రాచ్యదేశ సమాన్య

ఆంగ్ల పరాను ఇటలీదేశ సమావేశము

డిసెంబరు 6:— సమీప ప్రాచ్యదేశ సమస్యను గురించి చర్చించి పరిష్కరించుటకుగాను ఆంగ్ల పరాను ఇటలీదేశ ప్రతి నిధులును విదేశాంగమంత్రిలును సమావేశము గావలెనని కర్మను ప్రభువు నూచించెను. ఇందులకు పరానువారు రంగీకరించిరిని తెలి యుచున్నది. ఈ సమావేశము పారిసునందు కొలదికాలములో నే సమావేశము గావచ్చును. తరువాత సుప్రీముకౌన్సిలు సమా వేశము జరుగును. ఆఫ్ఘన్ గ్రీకు, తురుష్క ప్రతినిధులు గూడ నాహ్వానింప బడుదురు. వారి కప్పుడు సుప్రీము కౌన్సిలువారు తమ పరిష్కార మరతులను వెలుపుదురు.

## రష్యా కత్తి

డిసెంబరు 6:— క్రేసిస్కగారు ఆఫ్ఘన్ దుపన్యాస సందర్భమున నిట్లు చెప్పిరి. రష్యాలో కత్తి కలన 870 లక్షల ప్రజలు బాధపడుచున్నారు. ఇందు 210 లక్షల మంది ఆహారము లేక జలముల మారుచున్నారు. ఇందు 80 లక్షల పిల్లలు గూడ గలరు. మిత్రమండలివారు పంపిన నైసిక దాడుల వలనను తరువాత వర్షములు లేకపోవుటచేతను వాల్షాయం దిట్టి కత్తి శంభవించెను. అంతర్జాతీయ యుజుము నేర్పాటుజేసి బాధితు లకు సహాయ మొనర్పవలెను. మిత్రమండలి వారి కార్యము నొనర్చవలెను. మిత్రమండలి గూడ రష్యా సోవియటు ప్రభుత్వమువారి సంకీర్తింపక పోవుటచే సోవియటు ప్రభుత్వమువారి కిక్కడ మొనర్పవలెను.

బర్మినులాండును ఆస్ట్రేలియావారు సంపూర్ణముగ వాక్ర మించుకొనిరి

ఈ దినమున లండనునందు జర్మను మార్కులధర సవ రునకు 920 వరకు నుండెను.

ఆస్ట్రేలియను కామను వెలువారు సభగావించి ఒడకవు లందు నూటికి పదివంతుల చొప్పున తగ్గించిరి.

కెలుజరుగారు తిరిగి వివాహ మొనర్చుకొనుటకు నిశ్చ యించుకొనిరి. యుద్ధమునందు పనిపోయినదేనింగు ఆఫీసరు గారి భార్యను వరించెను.

రైనుకాప్టము ప్రజల ప్రతినిధులు 534 మంది సమా వేశమై తమ ప్రజేతములు స్వతంత్ర ప్రజాప్రభుత్వములుగ నుండ వలెనని తీర్మానించిరి.

మారకము నిర్ణయించుటకు ఈ దినమున లండనునందు సమావేశము గావలసిన సభ వాషింగ్టను పరిష్కరితులవలన కొంత కాలమువరకు నాపీవేయబడినది.

## జర్మనుదేశము దివాలాతీయుట

మెరిటోపియింగిగారు పరాను ప్రభుత్వ స్పెషలు బడ్జె టు తయారుజేయు వధికారి. డి డిటెలనె టెల్లినునుండి తిరిగి పారిసునకువచ్చిరి. జర్మనుదేశమునందు సంభవించిన అర్థికవిషయ స్థితిని గురించి నివేదిక నొకదానిని అర్థికసంఘమువారికి తెలిపిరి. అం డిట్టు గలదు: జర్మను ప్రభుత్వమువారు కాగితపు నోట్లు నె త్కువగ నారీచేయుచుండుటచే దివాలాతీయుటకు సిద్ధముగ నున్నది. కాని ఈ విధానము యుక్తపరిహారముల నీయకుండ నుండుటకు నులభమార్గ మని గొప్ప గొప్ప పారి క్రామ కుటు తలచుచున్నారు. డీని నాపుటకు జర్మను ప్రభుత్వమువారు శక్తిప్రయత్నమును నొనర్చుచుండుటలేదు. ఎప్పుడైనను జర్మ ప్రభుత్వము దివాలాతీసినయెడల నది భవము లేకపోవుటచేత గాని అర్థికముగ గాదు. మార్కుధర అస్థియూక్రాను నాణెము విలువవరకును తగ్గిపోయినను జర్మనీదేశము పరిశ్రమలలో మా ము భౌగ్యవంతముగ నే యుండును. ఇందులకుగాను మిత్రమండలి వారి కింకసంఘము నేర్పవలె జర్మనులు సరిగ పరిపాలించుకొను నట్లు ఆసంఘముద్వారా జర్మనుప్రభుత్వమును బలవంతపెట్టవలె ను. మారకపుష్టితులవలన జర్మనుప్రభుత్వము కొంచెముచిత్తులు పడవచ్చును. గాని పరానువారు డీని గ్రహించి నై జాబాడెక్ యొడంబడికవలన వారిని తగ్గించిరి.

## వాతావరణ నిర్ణయ

1921 వ సం॥ డిశంబరు నెల 6 వ తేదీ బుధవారము

కొల్ల వాతావరణ నిర్ణయము	నెల 24 కంటెంట్	నెల 24 కంటెంట్	నెల 24 కంటెంట్	నెల 24 కంటెంట్	నెల 24 కంటెంట్
గోపాలకృష్ణ	82.8	88.7	...	83.90	48.40
కొల్లవార్డు	82.6	89.1	...	24.50	...
కాకినాడ	81.1	87.0	...	89.86	85.12
బందరు	82.8	85.2	...	88.78	86.76
గుంటూరు	87.8	88.8	...	80.28	81.11
నెల్లూరు	81.8	88.8	...	84.81	82.17
మద్రాసు	84.5	88.9	...	47.78	44.02
మైసూరు	79.7	81.2	...	26.50	30.85
అనంతపురము	82.6	82.6	...	27.95	3.82
బళ్లారి	83.8	88.8	...	26.70	19.71
కర్నూలు	84.6	80.6	...	17.48	5.81
కడప	86.8	88.8	...	86.78	24.61
తెంగుళూరు	80.2	85.1	...	85.21	88.78
కొయింబట్టూరు	85.5	85.8	...	18.00	19.58
కర్నూరు	85.0	82.2	...	42.12	88.21
కలెము	84.8	84.1	...	45.96	87.45

వాయుభారము స్వల్పముగా తగ్గినది గాని ఇంకను మా మూలకంటే కొంచె పెక్కువగ నే యున్నది. ఉష్ణమునందు మార్పులేవు. కర్ణాటకమునందు మాత్రము కొంచెము తగ్గెను. దక్కను, తత్తెయండలము కొరమాండలు తీరము, కర్ణాటకముల లోని కొన్ని ప్రజేతములలో మాత్రము మధ్యశాస్తవము మూలుకన్న కొంచెము తక్కువగ నున్నది. మిగిలిన ప్రజేతములలో మామూలుకన్న కొంచె పెక్కువగ నున్నది. మలబారు, నైమారు, కర్ణాటకమునందు కొన్ని ప్రజేతములలో మాత్రము పగటి యుష్ణ ము దామాసాయిని కొంచె పెక్కువ. మిగిలిన వాట్ల కొంచెము తక్కువ. చిత్రవర్ణమునందు రాత్రియుష్ణము దామాసాయి కొంచెము తక్కువ. మలబారులలో కొంచె పెక్కువ. దక్కను, తత్తెయండలములలో వాయుభారం దార్ధ్యత కొంచె పెక్కువ. మిగిలిన ప్రజేతములలో తక్కువ. అంతటను ఆకాశము నిర్మలము గను లేక కొలది మేఘములతో నున్నది. దక్షిణమున కొలది చిన్న చిన్న వర్షము గురినెను.

అంతటను వాతావరణము బాగుగ నుండునట్లును, ఎన్. ఆర్. యు. నాథూర్.



# మ హా భా ర త ము

## కటమంచి రామలింగారెడ్డిగారి విచిత్ర సిద్ధాంతము

సర్ సదాశివయ్యగారి ఖండనము

నిన్నటి సాయంత్రము 5-15 గంటలకు గోక్షేపాలనందు మలబారు సహాయనిధి నిమిత్తము రామలింగారెడ్డిగారు మహా భారతమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. సుమారు 200 మంది శ్రవకులు వచ్చిరిని జెప్పవచ్చు. వాఙ్మయమున మహాభారతమునకు మించినది లేదు. ఆ సాయకులు, ఆవీరపురుషులు ఆ వీరమాలలు అద్వి తియుముగ వర్ణించబడితి. కాని మహాభారతము వ్యాసరచితమే యనియు పలువురు రచించినది గాదనియు పూర్వపు సాంప్రదాయకు లన్నను అయ్యది ఒక్కవ్యాసునిచే రచించబడినదిగాదు. ప్రాచీనులు దీనిని సన్నిహితమున చెప్పెదరు. రామాయణము అది కావ్యమనుచున్నారు. రామాయణమును సన్నిహితము గా దనుచున్నారు. రామాయణము భారతమునకు ముందనిగూడ తప్పక వర్ణించాయ పడుచున్నారు. ఇటీవల బయలిదేశ దేశీభాగ వత్తము ఋగ్వేదమునుండి సంతరించబడిన సాతకథలలో గూడు కొన్నది. భారతముగూ నే ఋగ్వేదములోనున్న కథలు, పురాణ గాథలు, ఋషులచారిత్రములు గావించుచున్నవి. భారతములో నెవని సేవ లేక నరబలిని గూర్చి జెప్పబడియున్నది. ఇది ఋగ్వే దములో నే యున్నది. భారతము ఒకయుగ మునకు సంబంధించిన కథగాదు. ప్రజలలో బాటు భారతకథ గూడ విస్తరించినది. ఆర్యుల నాగరికము పరివ్యాప్తము అగినప్పటి నుండి భారత కథ అగిపోయినది. భారతమున హిందువుల జాతిచరిత్ర కావ్యమనుచున్నది (రెన్ డీనియస్) నిజముగ భారతము ఒక గ్రంథకర్తచేతనే రచింపబడిన స్వవాచ్యమాతుకములుండవు. పలుతావులందు గ్రంథకర్త తన సిద్ధాంతములనే వివర్ధముగ ఇంకొకచోట ఖండించుట తటస్థించదు. (పోయెట్జ్ జీనియస్ నెల్పు కాంట్రాడిక్షనులకు అవకాశ మియ్యబడును). మరొకొకథలు ఊహించరాని పరి స్థితుల యందు జెప్పబడినవి. ఈ క్రింది దృష్టాంతమును గైకొనెద ము. (వృత్రాతను నతడు నల్లమేషును) ఇంద్రునచే జంపబడినట్లు భారతమున మూడువిధములుగ వర్ణింపబడినది. (1) అదిలో ఎవరి సహాయము లేనిదే ఇంద్రుడొక్కడే జంపింట్టు లున్నది. (2) ఇంకొకచోట విష్ణు సహాయముచే పరి మార్చెనని యున్నది. ఈ రెండవకథ వైష్ణవ బుద్ధివికాసమున జూపుచున్నది. (3) కాంతిపర్వముందు ఇతని సహాయముచే జంపినట్లున్నది.

### జాతిభేదములు

ఇతడు శ్రాత్రుగ గర్హించియు పూర్వము ప్రజలు తమ యధోగతిని బుద్ధిపూర్వకముగ అంగీకరించినయినా మన నొక నాగరికులు జెప్పవచ్చును. కాని భారతమున జాతి విభేదము లను గూర్చి అసందృభముగను (ఇకకకాసిస్టెంటు) పలువిధ ములుగను (వేరీడ్) జెప్పబడియున్నది. మన నననాగరికపు ప్రజలు జెప్పినట్లు భారతకాలమున ప్రజలు తమ యధోగతితో తృప్తి జెందిరిని లేదు. దృష్టాంతము నట్లు జూపుచున్నాడను:- ఆరణ్యపర్వమున ఒక బ్రాహ్మణుడు ఆధ్యాత్మికజ్ఞాన సంపా దకమునకు ఒక కటిక జానికడ కంపబడి నని జెప్పబడియున్నది. ఇట్లులే మరల నహుషాని ఊహాభాసమున గలదు. ఇదే విధ ముగ సభా పర్వమునం దంతటను, కాంతి ప్రయ మునందును ఇతేవిధముగ జెప్పబడినది. కాని ఇప్పటివారు కాంతి శ్రయము ప్రాచీనముగాదనియు ఎవరో ఇటీవల జేర్చిన కథయని నిరాకరించుచున్నారు. కాన ఒక బ్రాహ్మణజాతియే ఆధ్యా త్మిక జ్ఞాన సంపాదనమునకు ఆలవాలము కాదని స్పష్టమగు చున్నది. వైదిక కాలమున పశుముష్ణము, జంతు, హింసయుగల పని ఇతిహాములు గలవు. వైదిక కర్మలను సంసారికులుకై జైన, బౌద్ధపురుషులు జన్మించెనని జయదేవుడు గీత గోవిందమున జెప్పచున్నాడు. ఈ జంతుహింసను నివారించుటకే బౌద్ధ జైన మతము బుద్ధివించెనని వా కొనెను. చాత్యక్ సాంఖ్యయోగ సిద్ధాంతములు గూడ వేదిక కర్మలను, జంతుహింసను (వేదిక కర్మలను) అంగీకరించుటలేదు. ఈ రెండు సిద్ధాంతములు వచ్చినకాలమునందు హిందూమతముగూడ జంతు హింసను అంగీకరించినట్లు కానియెనుచున్నది. యుద్ధిష్ఠిర భీష్మరం భావణులందు యుద్ధిష్ఠిరుని ప్రశ్నలకు ఒక ప్రత్యుత్తరమైన ఒకేనూ స్తరుగ నీయబడలేదు. పలుపలువిధములుగ నీయబడెను. ఇదియు గాక పాండవుల మేనమాను కారవులతో వేరి పాండవు

లతో బోధనలు జెప్పబడినది. మరియు ఈ కల్యాణి గూర్చియే మూడువిధములుగ జెప్పబడినది. ఆరణ్యపర్వమునందు కల్యాణు తమశత్రువని ఎట్టికారణమును నిరూపించకనే యుద్ధిష్ఠరుడు జెప్పినట్లున్నది. కల్యాణు పాండవులతో చేరుటకు బోవుమార్గ మధ్యమున దుర్యోధనుడు అడ్డుపడి ధనమునిచ్చి తనపక్కకు దివ్యకొన్నట్లు ఉ ద్యోగ పర్వమునం దున్నది. దీనినిబట్టికూడ లంచగొండితనము ఆకాలమునగూడ గలదని వాకు ఆశ్చర్య మగుచున్నది. ఆపర్వమునందే మరలభీష్మడు, కల్యాణు కృష్ణుని యందుగల ద్వేషముచే కారవులను చేరెనని జెప్పియు న్నాడు. అధునికులు చాలవరకుఆరణ్య, ఆశ్వమేధ అనుశాసనక ళ్యములు ఇటీవల వ్రాసినదని చెప్పుచున్నారు. వ్యాసునికాలము నాటివి గావమనున్నారు. భారతము ఒకవ్యాసునిచేతనే వ్రాయ బడినదిగాదని జూపుటకు ఫలశ్రుతి అంత్యమున లేకపోవుట ఇంకొక నిదర్శనము. ఇట్లు విరాటపర్వము చివరకు ఒకపర్వాయ మైనను ఫలశ్రుతి జెప్పబడలేదు. తేనికాంతిపర్వములో చాల చోట్ల చెప్పబడినది అను శాసనక కాంతిపర్వములందు గూడ చాల మూటలు జెప్పబడెను. నీ లో పాభ్యాసము భారతకథకంటె (జనరల్ మ్యాటరు కంటె) చాల ప్రాచీనమైనది. చివర పర్వములయందు వైష్ణవ శైవమత సంబంధముగ కథలుగలవు. శివభక్తులు, వైష్ణవభక్తులకు బ్యాటలన్న ఆఫ్ పర్ సమకూర్చబడినది.

### అశ్వత్థామ

తాను అర్జునునకంటె తక్కువ విలుకా డెట్లు ఆయెనని వ్యాసుని యనుగ మట్టిలింగమును అశ్వత్థామ పూజించెననియు, అర్జునుడు స్పటికలింగమును పూజించెననియు అందుచే అర్జునుడు ఎక్కువ శ్రేయపాలి ఆయెనని వ్యాసుడు జెప్పినట్లుల నున్నది. లింగావతరము లేక వీరశైవము పడమటి భేదములో వాడు కలూ నున్నది. తూర్పుభేదములందు లేదు. కాన ఇది మధ్య నెవరో వ్రాసినసంగతి యని నిశ్చయింపవలసి యున్నది. (ఇంటర్ పోజిషన్.)

### కిరాతార్జునుడు

కన్నడభారతములో ఒకరితిగను మన భారతములో ఇంకొక విధముగను వర్ణింపబడినది. మాయాకిరాతక యాపు డగు శివుని జయించలేక మూర్ఛనొంది మట్టిలింగమును పూజించె ననియు, ఇదిగూడ ఇటీవల వ్రాసినదని చెప్పవచ్చును.

ఇట్లుండ భారతములో క్రిమిల్ లా దుష్ట శత్రుజాపాల నము, నాలుగు జాతులు, రాచకీములు యుద్ధప్రస్థి మున్నగు విషయము లెన్నియో వ్రాయబడియున్నవి. సర్వకాలమున కుప యోగించు నట్లుల సంగతు లెట్లు వ్రాయబడినో ఊహించ నశక్యము.

మహాప్రస్తావన పర్వమున కరుత్యేత్రయధ్యము ముగిసిన 18 చేండకు యుద్ధమును ఎట్లు జయించవలెనో యుద్ధిష్ఠరుడు బోధచేయుచున్నాడు. కాంతిపర్వమున విజయమును రణరంగమున నెట్లు సాధించవలయునో భీష్మడు ధ్యోరాజునకు ఎలుక చేసెను. యుద్ధిష్ఠిరుడు ఈ సలహా ఇయ్యబడిన కాలమునాటికి దివ్యజయమును గాంచియే యుండెను. అట్టివీరి విజయమునకు విజ యము నెట్లు సంపాదించవలయునో బోధించుటకంటె విరుద్ధమైన సంగతి ఇంకొకటియుండవని నాడుభీష్మాయు. కాన ఇదియొం గూడ భారతము ఒకవ్యాసునిచేతనే రచింపబడినది గాదని తెలియజేయుచున్నది. కాంతి, ఆశ్వమేధపర్వములు ప్రారంభమున ఒకే మోస్తరుగ నున్నవి. యుద్ధానంతరమున కాంతిపర్వములో ఇంతయందని జంపితిని యుద్ధయధుడు చింతించి పశ్చాత్తాపము నొనెనట్లు తెలియజేయబడినది. విచారించినందునను, పశ్చా త్తాపమును జూపుటయందును తనకు నష్టము లేనంతవరకు ఎంత సేవైన యుద్ధిష్ఠిరుడు చింతించువాడు! అధర్మయుద్ధ మొనర్చితి నని నిందించుకొనెను. రాజ్యమును త్యజించి అడవులకు బోయె దనిని బెదిరించును. భీష్మ ద్రోణ కర్ణులును మాయోపాయ ములచే కపటోక్తులతో జంపితినిని పశ్చాత్తాపము నొందెను. చివ రకు మూర్ఖభోయెను. కాంతిపర్వము యొక్క యుద్ధజ్యేష్ఠము కష్టానంతరము కాంతిని నెలకొల్పుటయే! అను శాసనపర్వమున ఇదే కొనసాగించ బడెను.

### భగవద్గీత

మనకు ఎట్టి తృప్తికరముగ శ్రోతను జూపలేదని పండిత, సరిపల్లె రాధాకృష్ణయ్యగారు (ఎం. ఏ) చెప్పిరి. ఇందులకే రెండు వాదములు జూపబడినవి:- 1- రిక లేకనే ప్రవ రించు టెట్లు? (2) మన విద్యుక్తధర్మమును నిర్ణయించు టెట్లు?

అర్జునుడు ఇంతయందని జంపలేనని చింతిలి యుద్ధము జేయ నన్నట్లుల గీతయందు తెలియజేయబడినది. ఆర్యునకు ప్రత్యుత్తర మిట్టియబడెను - ఫల ముజేషించకనే కార్యమును జేయుడు. కర్మ నాచరించుటయే విధి. నీపలము నీగిగాదు. ఏలన ఆత్మకు చావులేదు. మన కార్యమునకు భగవంతుడే కర్త మనము నామ మాత్రము. మనము ఉత్తపనిముట్లవంటి వారము నిమ్యామములో నీవేమి జేసినను పాపము లేదని కృష్ణుడు ఆర్యునకు జెప్పెను. పుణ్యములేదు, పాపములేదు. క్షత్రియ జన్మమెత్తితిగిన నీ డౌత్రధర్మము కత్తి గట్టి బో ను టే యా నె ను. స రే. కృష్ణుని ప్రత్యుత్తర ము టుండనిండు. మనమందరము పరికరముల వంటివారమైన మనమారించు పనులకు బాధ్యు లేమరు? ఒక జన్మకులే ధర్మము నిర్ణయించుటకు గతం బెద్ది? చునిషికి జ్ఞానము, హేతువు, అంతరాత్మ యన్నువుడు వీని ననుసరించి తనధర్మ మొనర్చుటకు ఒక పుట్టుకతో నేల విఘటను నిర్ణయింపవలెనో ఊహించబాలకున్నాను. ఈజన్మ - కాలము - మహాత్మ్య మేమో నాకర్మము కాతే! ఇంతకు గీత? ఒక శ్రాత్రుడి గాదు. కాంటువాసిన దానికంటె విశేషమెద్దియు లేదు. ఇట్లు పుట్టుకను (బర్త్) గూర్చి రెడ్డిగారు హాస్యమొనర్చు చుండ సర్ సదాశివయ్యగారు లేచి గామలింగారెడ్డిగారు, భగవద్గీతయందెచటను పుట్టుకనుబట్టి ధర్మములను నిర్ణయించ వలసినట్లు లేదని ఆక్షేపించిరి. క్షత్రియుల పుట్టుకనుగూర్చి గీతలో చెప్పబడనే లేదని అయ్యగారు దృఢపరిచిరి.

### భారత సైన్యము

18. అక్షేపిణులని జెప్పబడియున్నది. ఇంత దళము నిలుచుటకు రణరంగమున ఫలమెద్ది? ఇంతయెయ కేవలము అధిక యోధి! క్రైస్తవమత యుద్ధములయందుగూడ సేనలు వేస జేలుగ వర్ణించబడినవి. అమిథ్యయని ఆధునిక విమర్శకులు ఖం డించిరి. అట్లులే భారత సైన్యము గూడ అంత సంఖ్య గ నుండ బాలదు. ఇట్లు సేన యుండ బాలదని 18 పర్వములకు అనుకూలముగ 18 అక్షేపిణీలని జెప్పబడి నట్లుల దోచుచున్నది. అక్షేపిణీ సంఖ్య నిజమైనదో యుద్ధిష్ఠి రునికథ యనశ్చయు గావలయును. ఎలని రణరంగమున యుద్ధ ము దారుణముగ జరుగుచున్న సమయమున తనచేతితో సంజ్ఞజేసి ఊత్తరపుజేసెననియు, కంఠమునెత్తి సైనికులకు నోటితో ఆజ్ఞ లాసగఁగనియు యుద్ధిష్ఠిరుని విషయమై జెప్పబడియున్నది. నిజ ముగ 18 అక్షేపిణీసంఖ్య నిజమైనదో ఎంతప్రదేశ మాకమించు చుకొనునో మీరేవూహించుకొనుడు. అట్టిసమయమున ఒకచేయి ఒకగొంతుకల్లము ఎంతవరకు ఎంతమందికి కనిపించునో యూహిం చుకొనుడు. క్షికాన ఈసంఖ్య యశత్యము. మరియు ఈ సంఖ్య నిజము గాదనుటకు ఇంకొక నిదర్శనము గలదు.

ఆశ్వత్థామ తన ఆగ్నేయ నారాయణాస్త్రములు విఘట ములైనపుడు తక్షణమే అడవుల కరిగినట్లులున్నది. ఇంతయందని తప్పించుకొని తృప్తితో ఎట్లు ఆశ్వత్థామ అడవికేగగలెనో యూహించుడు. కాన ఇదియు గూడ సేన యంత పెద్దదిగాదని నిరూపించుచున్నది నిజముగ సేన అంత పెద్దదైన అర్ధరాత్రి పాండవశిరము ప్రవేశించి శివప్రసాదక మగు అస్త్రముతో ఆశ్వత్థామ పాండవవంశమునంతను నిర్మూలించినపుడు తక్షణము దూరము విరాటనగరమునకేగిన ద్రోపతి కారాత్రియే ఎలుకజేసిరి. దీనినిబట్టి జూచినను ఆ ప్రదేశము చాల సమీలోపములోనే యున్నదనితోచకమాదు. దూరముగనున్న ఒకరాత్రి ఆచంపిన తక్షణము ఎట్లు ప్రాపది కరుక జేయగలరు? ఆకాలమున మోటా రు బండ్లు లేనే. కాన సేనయు స్వల్పముగ నుండి తీరవలయునని వేరుగ చెప్పవలయు లేదు.

### వరశురముడు

21 పర్వాయము క్షత్రియులను జంపి, విదు సురస్సులను వారి రక్తముచే ప్రసహించజేసిన నన్న సంకతిగూడ అసత్యము.

### 18 దినముల యుద్ధము

గూడ అసంభవము. మరాటిలో కుక్కలు కాలమున గూడ యుద్ధము ఒక నాటితో ముగించు జేయుటెను. పూర్వము మన సైన్యములకు ఆధునిక సైనికులకు తెలిసినట్లు ముందుకు వెనుకకు పోవుటకు సులభమార్గములు తెలియవు. అట్టివీరి 18 రోజులు ఎట్లు అల్లరిలేక పోరిరో సాధ్యము గాదు. కరుత్యేత్ర యుద్ధము, దక్షిణ గోగ్రహణ యుద్ధము రెండు యుద్ధములు జరిగినట్లుల నిశ్చయించబడినది. ఊత్తర గోగ్రహణ యుద్ధము జెప్పబడినను అసంభవము.

పాండవులు

పాండవులను వారు తేనెనీరు కమేళచంద్రుడు ప్రగారి వాదము. పాండవులకు కౌరవులకే యుద్ధము జరిగె ననువాదము వారిది. పాండవులుకనియొక్క చతుర్త్వమును సమర్థముగా చూపుటగాక వేరొకటి - చరిత్ర. మరొకరినా పాండవులు ఆర్యుల సంతతివానియు తిలెలు దేశమునుండి వచ్చినవారైనారు. వీనికి దృష్టాంతము విదురుడు ఒక భార్యను కట్టుకొనుటయే. పాండవులు సంఘసంస్కరణపరాయణులనుటకు హిడింబిని భిమును పెండ్లాడుటయే ప్రమాణము. సభాపక్షమున కృష్ణుడు తుత్రిమనంతముగా గాఢ నిరూపించి యుండెను. హరివంశము లోగూడ గాఢభేదమున్నట్లు లేదు.

ఇంద్రప్రస్థము

పాండవుల నిర్మితమని దాక్షుడు నూననగారు తెలియజేయుచున్నారు. పాండవులకు విరేచనములకు సంబంధము గలదని జూపుట కిదిచాలును. నయూనసభ గూడ విరేచనముకలచే నిర్మించబడినది.

దుర్యోధనాదులు

పూర్వార్థాన పాండవులను అనుసరించు పాండవులు ఉదార భావోపేతులనియు చెప్పబడెను. కాని ప్రమాణము జూపబడలేదు.

కృష్ణుడు దైవసంభూతుడు గాడు

కృష్ణుడు ప్రభుత్వమున ద్రోహతన్వయంపర సంకల్పమున బయల్పడును. కాంతి పృథువుకు యుద్ధిష్ఠనునకువంగి సాష్టాంగ దండప్రమాణములను కృష్ణుడొసర్చినటులనుండెను. పిదప యుద్ధిష్ఠుడే దండప్రమాణము లొసర్చినని వ్రాయబడినది.

నిజముగ దేవుడైన ముగిట ధర్మరాజున కేల మొక్కవలెనో తెలియ కున్నది.

అంత చిన్న వయసున ద్వారకానగరము నందే కృష్ణునకు పలుకుబడి, అధికారము లేకుండెను. పాండవ పక్షమునకు జేరవలయునని తన సోదరుని బలరాముని ప్రోత్సహించ జాలకుండెను. నిజముగ ధర్మవంతుడైన ఇట్టి సంగతు లుండునా?

రాధ

ను గూర్చి భాగవతములో కాని హరి వంశములోగాని ఎచటను ప్రస్తావించి యుండలేదు. ఇదంతయు చివరను ప్రచేశింపబడిన సంగతి.

విరాట రాజు.

అనామ తత్వపు, రాజ్యసంకలము కొన్ని చతురత్వమైష్ణు విస్తీర్ణము గల్గియుండును. ద్రౌపది కీచకుచే బాధించబడినపుడు ద్రౌపదిమొఱివడి కీచకుని ఏమియు విరాటుడు చేయజాలకుండెను. అట్టి యటలు, అట్టి అబ్బుని కొండంతగ వర్ణించి అమిత బలాధ్యుడని.

జాతి విభేదములు

ఆకాలమున లేవు. భీముడు కూడ వేషధారిక నంటవానిగ విరాటునింట ప్రవేశించెను. అసలు శూద్రులనుపద మపుడు లేనే లేదు.

కర్ణపరత్వము

కర్ణుడు కర్ణకు అంగరాజుగ నున్నపుడు ఆయనప్రజలు అందరను సుఖిలుగాగాని నిందించెను. కర్ణుడు మరల కర్ణుని నిందించినటుల నున్నది. ఆ కాలమునగూడ ప్రజలు ఒండొరులను తిట్టుకొనుట నిందించుకొనుట లేకపోలేదు. కాన మనము ఇప్పుడు సిగ్గుపడ నవసరము లేదు.

మాస్తి నాపురము

చిన్నపల్లె. ఏలనో పట్టపగలు నక్కలు వీధులలో అరచినట్లు జెప్పబడినది.

భారత కాలమున వస్తుసంపద, ధన కనకకర్ణ వాహనమును మెండుగనన్నవని వర్ణించబడినది. అదంతయు ఆతిథి మోక్షి దుర్యోధనుని గోగ్రహణము అతిగొప్పగ జెప్పబడినది. వీనినే ఇంగ్లాండులో నార్తంబుల్లాండులో గోవులను దొంగలించుట నెడను (క్యాటల్ థిఫింగ్)

స్త్రీలు

ఆకాలమున ముగ్ధియంతటై అర్హస్థానముల నలంకరించిరి. రాజసూయ యజ్ఞములందు గూడ పాల్గొనిరి.

స్వయంవరములు

ఆకాలమున లేనేలేవు. ద్రౌపది స్వయంవరము స్వయంవరము కానేకాదు.

మరుల ఈ సమయమున సదాశివయ్యగారు లేచి ద్రౌపది అభయమిచ్చెననియు అది స్వయంవరమేయనియు రెడ్డిగారికి తెలియజేసెను.

స్వచ్ఛంద సేవాసమితులను

విచ్చిన్నము జేయుట

(గాంధీ)

ప్రభుత్వమువారు నిష్పంధముచే సహాయ నిరాకరణము బాగదోల యల్పింప మొదలుపెట్టకు జాంబాయి చేయుకొనకొన గినది. జాంబాయి యల్పలకు ప్రతిఫలముగ బెంగాలు, సంయుక్త రాష్ట్రములు, పంజాబు, ఢిల్లీ ప్రభుత్వములు స్వచ్ఛంద సేవాసమితుల నెడఱగొట్ట నాజ్ఞానిచ్చినవి. ఈ యాజ్ఞలు నాగ సంతోష దాయకమే. ఏలన నవియే బాగనొల్లంపునము జేయబల వంతపెట్టెను. ప్రభుత్వముతో పందెమునకు మనము సంసిద్ధులమైన పక్షమున బలాబలముల నిప్పుడే పరిక్షింపవచ్చును. బాగనొల్లంపునము యొక్క యుత్సాహములే యేమననట్లు చేయ నెందువారు తన యిష్టము వచ్చినప్పుడే చేయవచ్చును. అంత వరకు బలవంతము లేదు. బుద్ధిపుట్టువారు సూతుండ శచ్చును. ప్రభుత్వకార్యములు వారిని ప్రోత్సహింపజాలవు.

కనుక నీ యాజ్ఞల ప్రకటించిన రాజ్యములయందు సమితుల బలగొట్టుటలొంపించినవారును, స్వచ్ఛంద సేవకులు ఖైదుకు పోవుటకు సిద్ధముగ నుండవలెను. అయితే మన సంగతి ముందు చూచుకొనవలెను. ఈ సేవకులు దౌర్జన్యమునకు బాల్కుడు న్నారనుటకు నెడఱు లేకుండ జేయవలెను. ఈ సేవకులలో మనోవాక్యాంశకముల చేనితోనైన దౌర్జన్యముచేయువాని నెడలగొట్టవలయును.

సేవాసమితుల విషయమై కార్యనిర్వాహక సంఘము వారి తీర్మానము మంచి సమయములో వచ్చినది. ప్రతి రాజధానియందును కార్యగమ, భిలాఫత్ సంఘము లీ తీర్మానము నాచరణయందు బెట్టి సేవాసమితుల నన్నిటి నేకీ భవిష్యత్తేని యహింసయందభిప్రాయము లేని ప్రతిసేవకుని నెడల గొట్టుదురని నమ్ముచున్నాను. అప్పుడే సమితుల కాటంకము గలిగెనేని మనము పోట్లాడవచ్చును. అయితే నిష్పంధము ప్రాంభింపగనే ఇతరులు నిశ్శబ్దముగ నుండవలెను. మన మార్గాలము లేకుండ జైలుకు పోవలసిన సమయము వచ్చినది. ఎవరాడక కష్టములనుభవించుట యందు మనకు నమ్మకము గలదేని మనకు పట్టుకొనుట ప్రభుత్వమువారికి సులభమగునట్లు జేయవలెను. ప్రతి పర్యాయము నూరేగింపులు చేయుచుండుట చాల కష్టము. ఖైదులు సాధారణ దినచర్య కావలెను. పీకారుకు పోవునపు దౌర్జన్యము చేయుదుమా? ఖయిదుకు బోవునపుడుగూడ నట్లే యలక్ష్యముగ నుండవలెను. న్యాయస్థానముల యందీయవలసిన స్టేటుమెంటు గూర్చి జయకారుగారు వ్రాసినది నాకు సమ్మతమే కాని స్టేటుమెంటివ్వడమా మానడమా యని యడిగిన పక్షమున మానమని చెప్పెదను. ఖయిదులేమియు నుండకము గలిగించజూడదు. ఏలనన యుద్దేశమువలన ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు గడంగవచ్చును. దౌర్జన్యము బయలుదేరు పక్షమున నిర్దోషుల నిష్పంధ ప్రవాసా ముగిసోవును.

ఖైదులకంటె దౌర్జన్యరహితమైన వాతావరణ ముండుట ముఖ్యవరమగునగాన సమితుల బ్రధులుజేయనల్లంపించి దౌర్జన్యమును పుట్టిపగూడదు. దౌర్జన్యరహిత వాతావరణము పూర్తిగ నెలకొనునంతకు నూరకుండుటవలన మన కేమియు నష్టములేదు. గూఢచారులుగాని, యితరులుగాని మనలను దౌర్జన్యమునకు దింపుటకు చేయు యత్నముల గ్రహించి వానిని జయించుటయందే మనస్వరాజ్యార్హత మున్నది. యంగు ఇండియా.

రెడ్డిగారు చివరకు తాము చెప్పుసంగతులలో కొన్ని వివాదాంశములని ఒప్పుకొనిరి. ఇతరులెవరైన విమర్శించవచ్చుననిరి. ఆకాలమునాటి ఋషులకు మననన్యాయులకు సమాప్రాంతము వారగలరు.

అంబుచరిత్రము

పూర్తిగ వ్రాయబడలేదు. భీష్ముని అంతిమభిమానముతో జుంపెను. కాని అదిభారతమున వ్రాయబడలేదు.

పరిక్షితుని జూమకొనునపుడు పుడమియందే యుండవలయునని యుద్ధిష్ఠిరుడు ద్రౌపదికి జెప్పెను. అదిభారతమున వర్ణించబడలేదు.

భీష్ముడు దుర్యోధనుని విడనాడుట పొడిగాదు యుద్ధిష్ఠిరుడు మోసకాడని తీక్సన వాకొనెను. కర్ణచారిత్రము ఆదర్శ ప్రాయమనిరి.

అభ్యుత్థానకు ఉపన్యాసకునకు మదనముతో సభ ముగిసెను.

సూర్యలాగిని వ్రాసుము

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

కల్లికోట, డిసెంబరు 6:— 882 వ తిప్పణ సమీపమున 1/39 గార్బాలీలు ఒకమాపిలను చంపి, ఇద్దరిని రెగిరకుతుపాకులను పట్టుకొనిరి. మన్నా సుఖానునం దింతవరకు 2400 మంది క్రతువులు ప్రభుత్వపైనిరులకు వశమైరి. మేలత్తూరుపట్ట 500 మంది విప్లవకారులు 206 ఇద్దరులతో సహా ఆంగ్లేయ పైనికులకు లోబడిపోయిరి. మేలత్తూరులో ఆంగ్లేయ పైనిమునకు లొంగిపోయిన క్రతువుల సంఖ్య 2300 ఇద్దరుల సంఖ్య 850.

రాష్ట్రీయ సైన్యములో భటులను చేర్చుట

కల్లికోట, డిసెంబరు 6:— రాష్ట్రీయ సైన్యములో భటులను జేర్చుటకు మేజరు బ్రెన్యూగారు మొదటితేదీని ఇచ్చటకువచ్చిరి. అతని ప్రయత్నములు సఫలీకృతమగుచున్నవి. నిన్న సాయంత్రమువరకు 585 మంది జేర్చుకొనబడిరి. మానజేడకోరాజు, శ్రీమానజేడకోరాజు (జానరెడ్ సంతతి మనాదిక్రమాణ్ తిరు నల్లూడు (నీలంబూరు రాజుటుంబము) గార్లతో సహా 81 మంది పైనిక కమిషనరుల కర్తవ్యము బెట్టిరి. నాన్ కమిషనరు పదవుల కనేకులు దుఖాదులను బంపిరి. కమిషనలకధికారులను నియమించుటకు మేజరు బ్రెన్యూ, దివానుబాదురు సి. గోపాలకనాయకు, శంకునీ, కె. ప్రాచుక్ మీనక్ గార్లు నలుగురు గల విచారణ సంఘము మామూల ఆక్సులలో సమావేశమయ్యెను. అభ్యుత్థానరీతితో ప్రత్యేకముగ విచారణ సభుసభ్యులు సభాపిండిరిగాని తత్క్షణమే విజయలైన వారిపేర్లను ప్రకటించలేదు.

శరణాలయములలో అంటుబాధ్యములు

యశూచికము, తక్తవిరోధములు మున్నగు అంటుబాధ్యములు కల్లికోట శరణాలయములలో ప్రారంభించినవి. యశూచికముతో బాధపడు వారికి గౌరవ మేజుస్ట్రేటు పి. జి. గోపాల మీనక్ గారు ఒక ప్రత్యేక బసను ఏర్పఱచి, వారికి బోషణముల నిచ్చుట కొక సుప్రసిద్ధుడగు ఆయుర్వేద వైద్యుని నియమించిరి. ఇప్పుడు 78 మంది ఈ ఘోరవ్యాధితో లేటాలు పడుచున్నారు. వీరందరు ప్రత్యేక బసలో చికిత్సను బడయుచున్నారు. మరొక్కాడు బసనుండి ఒక వ్యాధిగ్రస్తుని ఈ ప్రత్యేక బసకు గొనిపోవుచుండగా నతడు మార్గమందు గతించెను. రక్తవిరేచనములతో బాధపడేవారికి గోపాలకగారు ప్రత్యేక బసను ఏర్పఱచుచున్నారు.

ఒక పోర బాలు

పాలఘాటు, డిసెంబరు 5:— కల్లికోట అసోసియేటెడ్ ప్రెసుబలెంటుడు, యదరాసు మెయిలు ప్రత్యేక లెఖకుడు శేషకాపత్తారు అనుబ్రాహ్మణుని పైనిక కాసనపు నిబంధనలక్రింద పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు పి. కె. మాధవమీనక్ ఆరెస్టు చేసినట్లు వ్రాసి యుండిరి. ఇదియభార్యముగాదని నేను తెలుపుచున్నాను. ఆరెస్టు చేయబడిన బ్రాహ్మణునిపేరు శేషంపత్తారుగాదు. అతని పేరు కృష్ణయ్యయ్య. అతడు మొట్టమొదట తిరుమెల్లా గ్రామకాపుగ్గుడు. ఇప్పుడు మన్నా సుఖానులో నివసించుచుండెను. నవంబరు 19-వ తేదీని మంకారాట్టేమను పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పి. కె. మాధవక్ అతనిని తూపనాడులో నరెస్టు చేసెను. ప్రజలకు మోసపు మాటలను చెప్పి ద్రవ్యమును సంపాదించుచుండె నని నిందితుడు ఆరెస్టు చేయబడెను.

మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రకటనము 6-12-1921

మలబారు మండల దండనాధికారి డిసెంబరు 5 వ తేదీని ఈ క్రిందిభంతివార్తను బంపెను:—

కన్న నూరుకల్లా పోలీసు నూపరింటెండెంటు నాలుగవ తేదీని ఇట్లు తంతివార్తను నాకు పంపెను. “నెంట్లలు జెయిలు నందలి మాపిలా నేరస్థు లీదినము మధ్యాహ్నము అల్లరులను చేసిరి. జెయిలు నూపరింటెంటు తుపాకులను పేలుపుల కాళ్ళ పింపెను. 9 మంది కాల్పి, చంపబడిరి, 12 మందికి గాయములు తగిలెను. ఘోరపాల ఊద్యోగియులలో నెవ్వరును మరణించలేదు. ముగ్గురు ఘోరపాల రక్షకభటులకు మాత్రము చిన్న గాయములు తగిలినవి.”

ఆర్. ఎ. గ్రాహం, తాత్కాలిక ప్రధాన కార్యదర్శి.

“కృష్ణాజిల్లా సర్పాపుల కాపురములు ద్రోణరాజు వెంటట సీతాపతిరావు అందు సన్ననామ ఆంధ్రజాతీయ కళాకాల పుస్తక భండారమునకు 195 గ్రంథములు దుబితముగా నిచ్చిరి.

బట్టి ఆతిథిహోదాను తీసుకొనుచు అధికారమును చలాయించుటకు అవకాశముండవలయుననియు కరణమునకు కష్టముగా నున్నను మునగుబిల్లికి వెల్లితీరవలసినదే యనియు, ఇరువురను సమముగా నెంచుట మునగుబిల్లి గౌరవమునకు భంజకమగు ననియు తెలుపుచు మునగుబిల్లి గొప్పనై నుర్రు చేసి నాకు భాయమొనర్చుటచేతను

(4) ఇట్లు పక్షపాతయుక్తమై, దూరదృష్టిరహితమైన భావమును కరణములపట్ల జిల్లా కలెక్టరుగారు చూపినచుట్టు గూడ, జిల్లాలోని నానోదరకరణములు అభిమానపడక వాకరీ చేయుట కిచ్చగించుటయేగాక తమ్యావహించిన తమస్సుచే నన్ను తక్షణత్యాగమునకు పురికొల్పకపోయినను, ఇట్టి అడ్డరు పుట్టుటకు మూలకారణమైన నేను ఇంకను ప్రభుత్వ సేవ చేయుట నీతిబాహ్యమనియు, రాబోవు తరములవారు నా హృదయ గౌర్యమును మరచివేసినను గ్రామపాలక చరిత్రమునందు జాగువ్వతో నుదాహరించుట కాస్తవదుగు ననుభయముచేతను.

(5) తరతరములనుండి ప్రజలకును, ప్రజాభిప్రాయముగా పరిపాలించు ప్రభువులకును మధ్యవర్తిలగు గ్రామపాలకుల వశ్యుడగు నేను, ప్రజాతయములకు వ్యతిరేకముగ పరిపాలించుచుట్టి గ్రామపాలకులలో భేదభావము కల్పించి, ఏకతామును బలపరచుచుట్టి, గ్రామపాలకుల విచ్చిత్త భక్తిజీవనమునకు ఆటంకము కలిగించుచుట్టి ఈ ప్రభుత్వ విధానమునందు నేవనీయుట, ఆత్మ ద్రోహమని యెరిగియు, సస్పెన్షన్ కాలములో రాజీనిచ్చిన వో పరువెత్తలేక బరాదురు, అన్నట్లుండునని యెంచి సంకోచించుచుండగా భారతదేశముమహాజనసభవారి యాజ్ఞా కూడ నగుటచే ఏకతామిని నేమని తలచి, గన్నవరంతాలూకా గ్రామపాలక సభలో 1 వ డిసెంబరున నే నుపపాదించిన తీర్మానము ననుసరించి ఈ ప్రభుత్వపక్షమున మాత్రము నాకు గల గ్రామపాలాధికారమును ఇందుమూలముగా మనప్రార్థనముగా వదులుకొనుచున్నాను.

నాకు జరిగిందాదుగారి పక్షమున గల బాధ్యతకు ఈ రాజీనామాకు సంబంధము లేదు.

నాయారాజీనామాను అంగీకరింపువని మిమ్ము గోరుచు దీనివలన అధికారుల యాత్మలకును, ముగ్ధుల మునగుబిల్లి యాత్మలకును శాంతిగోపగలగుటయేగాక, ప్రజాసేవనీయుట కవకాశము కలిగిగదా యని సంతోషించుచున్నాను. ధన్యము జయించుగాక!

12-12-21 కాటూరు రామకృష్ణయ్య.

\* \* \*  
అద్దంపల్లి కరణం భావరాజు వీరశంకరంగారు తమ పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

జాతీయ దూదివ్యాపారసంఘము

ఇప్పుడు నూలునువడకుట బట్టలు నేయుట మనదేశములో ప్రతివారివ్యాపారమును ఆపించియున్నది. అనగా దూదివ్యాపారము తగ్గినట్లొక్కాము ఇప్పుడు ప్రతివారును కంకణము కట్టుకొనియున్నారు. ఇది అన్నచేలేనివారి కన్నమువెట్టి బట్టలేనివారికి బట్టయిచ్చి ప్రజల ఆర్థికమును కాపాడి, దేశమును రక్షించు ఈ కృషిని నెంపాండించుటకు స్వదేశీవత్తును ప్రాణాధారము కాని అంతటితో చాలదు. నూలునువడక బట్ట నేయుటకు దూది మూలాధారము. మనదేశములో మనకు కావలసిన దూది మనము పండించుకొనుచున్నను దూదిపండించేములు ఈ దూదిని ఖరీదుచేసికొని పోవుచున్నారు. గతసంవత్సరము ఈ కారణముచేతనే మనకు సరిపడినదూది దొరకలేదు. ఈసంవత్సరము నిరతికంటె రాట్టములు మగములు చెట్టింపు, మూడురెట్టుకూడ పనిచేయునని తలచినవచ్చును. చేతివూలుఅనినను చేతివూలుబట్ట అనినను అందరను ఆదరము అతిశయించుచున్నది. ఈ రాట్టములకు దూది విస్తారము కావలసియుండును. ఈ దూదిని సేకరించు టెట్టు!

ఇది సామాన్యపు నూదివర్తకులకు వదులుట సురక్షితముగాదు. వారు విదేశీయులకు కంట్లాట్ట లిచ్చుట, వారికి అమ్ముటయందు శ్రద్ధవహించురు. కొందరు దేశభిమానముచే నట్లు చేయ రనుకొనినను విదేశీయులు మన యాద్యమును నశింపజేయుటకు అపామయిన ధరలిచ్చి దూదిని ఖరీదు చేయనాచుటకు సందియులేదు. అప్పుడు వీరు నిలువగలరాకనుక దూదిని విఫలముగ సకాలమున ఖరీదుచేసి నిలవచేసి తాట్లములకు క్రయించుటకు ఎంతమాత్రము మనకవసరమున ఒకపోవమైనను ఎగుమతికి చిక్కితుండు లాగున, ఒక నెద్ద సంఘము స్థాపింపవలెను. ఈపని గతసంవత్సరము కాంగ్రెసు సంఘము వారు చేసిరి. కాని ఇప్పుడు వారి కింతకంటె ముఖ్యమైన రాజకీయసమస్యలు వచ్చియుండుటచేతను అందు వ్యాపారనిపుణులు ఉండురని యాశించుటకు పిలువేంబుచేతను ఇంకను దూది వ్యాపారము విఫలముగ జరుపవలసి యుండుటచేతను ఇది ప్రత్యేకము చేరుసంఘమువారిచే నెరవేర్చబడవలెను. దీనికి మూలధనము వాటాలమూలమున సంపాదించవగును. ఇది సాధారణపు వ్యాపారసంఘముగ నుండవలెను. అవసరమైనచో లాభముల నాశింపవలెను. వ్యాపారవేల్పులు, వ్యాపారిలు, సగు యవకులు దీనిని చేపట్టుట అవసరము. దీనినిగురించి పూర్వచర్చ ఈ ప్రతికాముఖమున జరిపి తరుణము మించిపోవండగ సంఘ మేర్పరచి పని ఆరంభింపవలెనని ఆశించుచున్నాను.

మల్లాది సుబ్బారావు  
మద్రాసు పెన్సిలఫ్యాక్టరీ, చెన్నై పురి.

గుంటూరు వార్తలు  
(ఒక విశేషం యొద్దనుండి)

అస్పృశ్యతానివారకమహాసభ మాయూర జరిగిన మరుసటి నాటినుండియు ఊరిలో కలవరము ప్రారంభమైనది. పంచములు బలవంతముగ దేవాలయములోనికి వత్తునని, కొందరు ప్రముఖులు, యువనరముగ అపోహలు, ప్రజలలో జనంపజేసి కారణంబున, భితి నుదయించి ముఖ్యముగా వైశ్యభిక్షాదులులో నలకడి నెక్కువ కావొచ్చెను.

30 వ తారీఖున యేలూరుబజారులో నొక పెద్ద బహిరంగ సభ ప్రహ్వశీ కాశీకృష్ణచార్యులవారి ఆధ్వర్యమున జరిగెను. అందు, 'శ్రీతిథ్యసంజీవి' సంపాదకు లకు, కవచపు వీరభద్ర పాకగాజుగారు, అస్పృశ్యత శాస్త్రమున మైదని, శ్లోకములు చదివి, నిరూపించిరి. తర్వాత వింకముడి భావనాచార్యులుగారు అస్పృశ్యత నివారకము గురించి మాటాడిరి. తర్వాత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు దేవాలయములకు వచ్చుటకు ఆదిచూపులకు హక్కు కలదని కాని కాంగ్రెసులో జేవాలయముల విషయమై చర్చకే రాదనియు ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులు విషయ దళింపుననుగుణము ప్రజలు భోధములు, మతకలహములు నెట్టుకొనక వైకమత్యముతో మెలకొని స్వరాజ్యాదర్శమే హృదయములందు ప్రతిష్ఠింప జేసి, సర్వముగ నన్యధామునకు తేరవలయునని నుద్ఘోషించిరి. రాజకీయ మత విషయములలో మహాత్మా గాంధీ యే ఆదర్శము కలిగియున్నాడని వాయాదర్శమును ప్రజలలో కలుగజేయుటకు దేవుని ప్రార్థించవలె నని ఆధ్వర్యులు నుకీవి సభను ముగించిరి.

ఈ నెల 2 వ తారీఖున స్వరాజ్య మైదాములో శ్రీ దేశభాంధవ చెరుకువాడ వేంకట కృష్ణమూగారు స్వరాజ్య తత్వమును గురించియు అస్పృశ్యతా నివారణను గురించియు ప్రపంచ పరిస్థితులను గురించియు, తమ సహజ వాగామృతముతో సభికుల హిమలకు విందొసపిరి. సభికులు ఆడిగిన పన్నెండు సహేతుకరముగా జవాబులు చెప్పి మరునాడు 3 వ తారీఖున యేలూరు బజారులో మరల ఒక బహిరంగ సభ జరుప జడెను. కాని, అస్పృశ్యత కావలె నను పక్షము వహించి వైశ్యులు సభ 2 రుగ నీ క X గ్లో య చెట్టిని కారణంబున, శ్రీ ఆర్యవైశ్య యువకుల సాహితీ సంఘము వద్ద సభ జరుపజడెను. నాటి సభకు కూడ చెరుకువాడ వేంకటనరసింహమూగారు సభికులలోని అనుభావములను, అసలసర కలవరమును పోగొట్టునటుల సహేతుకముగ ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పి ప్రపంచములో ప్రతిజాతీయు ప్రతిసంఘమును, ప్రతికులమును, ప్రతితెగయు, ఉన్నతదళవచ్చి తీరవలెననియు ఏజాతీయిని సంఘమునుగాని ఏకులమునుగాని ఏతెగనుగాని, తమ సహజ జన్మస్వాతంత్ర్య హక్కులనుండి తొలగించుటక, ఎరకని, శక్తి చాలదనియు ఉక్తముగా సభనను లొప్పునట్లువచ్చుననించిరి.

కొందరు, దురభిప్రాయులు, స్వరాజ్యమునగా 'మూల వార్త' స్వరాజ్య' మనియు, అందుచే, స్వదేశీ, బట్టలగుల నెట్టువలయునని, చెప్పుచు నొకమనవి. స్వదేశీ సొండుగుడ్డను తగుల నెట్టును. తరువాత విచారించగా తగులనెట్టక నొకపోలి పని తెలియవచ్చెను.

గొప్ప మాయ

ఇదివరలో గుంటూరులో, ప్రజా విప్లవభయమునకు కాకులైన వారలలో శ్రీయుత డిప్యూటీ కలెక్టరు గుండు రావుగారిని, బల్లారి మండలములో తహశీలుదారుగ పనిచేయుటకు నియమింపబడి పని తెలియజున్నది.

వై వానలలో నొకరగు పోలీసు ఎస్ యిన్ స్పెక్టరు సుబ్బయ్య వాయాడుగారిని బాపట్లకు నియమించిన సంగతి యెల్లరకును విదితమే.

పురపాలక సంఘము

యిదివరకు పనిచేయుచున్న మహమ్మద్ రజాఖాన్ సాహెబుగారు తిరిగి అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ధరావతు కేసు.

ఇదివరలో గొంగిరాముప్రాక్షు కాలలో 'భాగలేశములు' అను పుస్తకము అచ్చిత్రి ప్రచురించినందునను 'స్వరాజ్య' సమస్య' అను పుస్తకముకు రచించి ప్రచురించి నందులకును, ప్రహ్వశ్రీ బలిశేట్టి లక్ష్మీకాంత కవిగారి వద్దనుండి 10000 రూపుములు ఎందుకు ధరావతు కోరికగాదో యని పక్షించుచు తగిన సంజాయిషీ చెప్పకొనవలసిన దని నొక నోటీసు జారీ చేయబడెను. ఇటీవల కవిగారు యింకముందు రాజకీయ సంబంధ మగు విషయములను ప్రచురించవలెనని వాతపూర్వముగా నిచ్చినటుల తెలియచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు

తెండ్రు కావలెను

కార్పొరేషనువారి ఎడ్వకు 1921-వ సం॥రం డిశంబరు (10-12-1921 మొదలు 10-1-1922) నెలకు కావలసిన 55,000 పౌనుల గోదు మ పొట్టు సప్లయిచేయుటకు ధర పట్టిని ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన ఈనెల 10-వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతి తెండరును ఒక కవరులో అతికించి, కవరు వైన 'గోదుమపొట్టు సప్లయి చేయుటకు తెండరు' అని వ్రాసిపంపవలెను. మాడరీలు పెద్ద తెల్ల నీసా బుడ్లలో వేసి, బాకుగా నీలుచేసి వంపుచు, యూ 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. 5 తెండరుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో అతడు 1921-వ డిశంబరునెల 10-వ తేది మొదలుకొని జనవరినెల 10-వ తేది లోగా కతువుల శాలల చీఫ్ సూపరికెటెండు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పౌనులు గోదుమపొట్టు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రివెల్ యన్ బేసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు డెలివరి చేయుటకు బద్ధుడౌను. (3270)

జయమొందిన తెండరుదారుడు వైమరత్తుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు తెండరులు అంగీకరించిన 3 దినములలోవల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

వాల్మీకిపార్కుమెంటు } సి. సింగారవేలు  
మదరాసు కార్పొరేషన్ } మొదలియార్.  
1-12-21 } వాల్మీకిపార్కు.

నోటీసు (3274)

ఇందువలన సకల జనులకు తెలియజేయడ మేవనగా యిక్రింది సంతకము చేసిన నేను కీర్తిశ్రేష్ఠులైన పుల్లంపేట అవ్వారు తాతయ్యగారికి దత్తుపుత్రుడను. వైవాకి బాకీదారులు వారి బాకీలను నాపుత్ర్యులనేత ఇతరులకు ఎవరికిని చెల్లింపజూడదు.

అవ్వారు తాతయ్యగారి పిచ్చయ్య,  
28-11-1921. పుల్లంపేట.

కరవుతిరిన కలములు

కష్టము కలుగజేయని ఫౌంటెను కలములు  
వ్రాసిన ఆనందకు  
వాటరుమేను, స్నాను, బ్లాకుబడ్డ, హద్దవేడ,  
నెల్లూను, కంప్లెక్ట్  
చవుకధరలు—ఆర్తరు ఈయండ్.  
గిరిబ్రదర్సు, ప్రేషనర్సు, ట్రిప్లి కేసు, మద్రాసు.

ఒక లాభమైన బేరము మామమే!

ఫౌండరీకమాహాత్మ్యము : ఇక్కడి కెనారి రాను లింగకవి ప్రణీతమగు పాండురంగమహాత్మ్యమునందలి కథా బాగంబునందుగల పద్యముల భావములు బీదవోతుండ నులభ శైలియం దాంధ్రరచనంబున చక్కగ సమకూర్చబడినది ప్రతి యాంధ్రుడును చదివితీరవలసిన గ్రంథము. వెల రు 0-8-0. నుగుణమణి చక్కని నవల. వెల రు 0-8-0. పోస్టేజీతో సహా 0-18-0 యైనను యాహునుతో కాపీ 1-8-0 మణియార్దుల వ్యారా పంపిన పోస్టేజీ మేకు భరించి గ్రంథముల సంపుడును. లేక వి. పి. లుగా కోరినను పంపుడును. ఒకపర్యాయమే కొనిన 12 కాపీలు రు. 2-0-0 మాత్రము. చార్జీలు ప్రత్యేకము.  
(ప్రావ్రేటరు : యన్. వి. గ్రంథనిలయము,  
ఈపురి, దుగ్గిరాల పోస్టు, గుంటూరుజిల్లా.

# అనహాయోద్యమము

(9)

## నిర్బంధవిధానవిజృంభణము

యస్. ఇ. ప్రిన్సిపాల్ అరెస్టుచేయబడుట

ఈనెల 8 వ తేదీన కొత్తగూడెం వాస్తవ్యులగు యస్. ఇ. ప్రిన్సిపాల్, అమృతనగరమునుండి లాహోరునకు ప్రయాణము చేయుచుండగా వాగటు రైల్వేస్టేషనునంద అరెస్టు చేయబడిరి. పోలీసువారు వీరిని లాహోరుజిల్లా మాజిస్ట్రేటువారివద్దకు తీసుకొనివెళ్లిరి. క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోడు 108 సెక్షను ప్రకారం సత్వనర్తనమునకు ఎంచులకు పూచీకత్తు పుచ్చుకొనకూడదో కారణము తెలుపవలెనని మాజిస్ట్రేటుగారు వారంటు జారీ చేసిరి. సార్వభౌము నిఘోషలలో భేదములను కల్పించి రాజద్రోహము వ్యాపించేయు వ్యాసములు బ్రిటాన్యూస్పత్రిలో విశేషకటించినందున పదివేలరూపాయల కొకటాండు అయిగువేలరూపాయలకు రెండుపూచీకత్తులు ఇవ్వవలయునని మాజిస్ట్రేటుగారు కోరిరి. జామీనుమీద వదలుటకు మాజిస్ట్రేటుగారికి కఠినమని గాని జామీను ఇచ్చుటకు ప్రిన్సిపాల్ రంగీకరించలేదు. ఈనెల 9 వ తేదీ కేసువిచారించబడును. (ఈ కేసువార్త ఆలస్యముగ చేరినది)

### పంజాబు

సర్దారుబహదరు సర్దారుమేతన బుసింగు గారికి ఆరుమాసములు కఠిన శిక్ష జెయ్యిరూప్యముల జుల్మా విధింపబడెను. జుల్మాన చెల్లించని ఎడల ఇంకను ఆరువారములు కఠినశిక్షనకు విధించెదరు. రాజద్రోహపు సభల చట్టపు 7 వ సెక్షన్ ప్రకారము యాకీటు విధింపబడెను. ఈసేరము క్రిందనే 9 మంది సిక్కులు ఒక హైందవునకు 4 మొదలు 6 మాసములు కఠినశిక్షలు జెయ్యి రూప్యముల జుల్మానాలు విధింపబడెను.

సి. ఆర్. దాసు కుమారుడు అరెస్టు చేయబడుట.

అహమదాబాదు నందు జరుగనున్న దేశీయ మహాసభ అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిన చిత్రరంజనదాసు గారి కుమారుడు చిత్రరంజన దాసుగారు మరీ నలుగురు స్వచ్ఛంద సేవకులు, కలకత్తాలో ఖద్దరు జట్టులు విక్రయించ ప్రయత్నించుచుండగా యానెల 8 వ తేదీన అరెస్టుచేయబడిరి. అసోసియేటెడు ప్రస్సూవారు కేంఠివార్త పంపుచున్నారు.

### బర్మాలో నిరోధము

మాండలేలో బాహుసిష్టికా సంపాదకులగుబాయుగారు డిఫెన్సు ఆఫ్ ఇండియా ఆఫ్ఫీసును సందించి యానెల 6 వ తేదీ రంగులో అరెస్టు చేయబడిరి. ఈచటమునందలి సెక్షనులక్రింద మరొకందరు కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు వాయకులు బర్మాలో అరెస్టు చేయబడిరిని తెలియుచున్నది.

ఈ నిర్బంధములగురించి ముచ్చటించుచు బర్మా రైట్స్ నెంటు గవర్నరుగారు శాసనసభలో ఇట్లు చెప్పిరి.

బహిష్కారము, బహిష్కారము అని చెప్పెను అతివాదులు ప్రభాసామ్యముపట్ల దౌర్జన్యము చేయుచున్నారు, యువరాజుగారి పక్కటన సమయమున బాంబాయిలో జరిగిన అవమానకరమగు సంఘటనములు బర్మాలో జరుగకుండుటకై ప్రభుత్వమువారు అతివాద నాయకులనిర్బంధించుటకు తీర్మానించిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కాకాన్సల్టేషన్ నిరోధము నిచ్చయించుట లేదు. ప్రభుత్వమువారి బాధార్యమును దుర్వినియోగ మొనర్చి అతివాదులు దౌర్జన్యముచేత తమ పక్షమును వృద్ధిచేయుచున్నారు. అతివాదులకుట్రలను అణచివేయుటకు ప్రభుత్వము వారు అన్ని విధముల తగు ప్రయత్నములు గావించెదరు. ఈసందర్భమున కాష్ట్రీయ. ప్రభుత్వమువారు రవలంబింప దలచిన విధానము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆమోదమును పడెనని బర్మీలు తప్పు ఇతర సంఘములవారు రందరను యువరాజుగారికి రాజభక్తి పూరితమగు స్వాగతమొసంగుటకు సంసిద్ధులైయున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో బర్మీలు మట్టుకు యువరాజునకు స్వాగతమివ్వకుండుట విగుల అవమానకరము. అయితే రాజభక్తి పూరితులగు అధిక సంఖ్యాకులు ఇతరుల దౌర్జన్యమునకు గొప్పస్వాగత మొసంగెదరని సమ్మతించుచున్నాను.

### సభలు జరుపకూడదు!

144 వ సెక్షన్ ప్రకారం లక్నో నగరమునందు రెండుమాసములవరకు సభలు జరుపుట, బహిష్కారమునకు సంబంధించిన కరపత్రములు పంచిపెట్టుట ప్రకటనములను గోడలపై అం

టించుట, హరతాళము శాసన తీరస్కారము నిషేధించబడినవి లక్నో డిప్యూటీ కమిషనరుగారు తీర్మానించుచున్నారు.

కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు వాయకులగు మత్తల్లీ కాలను తుల్లా, బాలముతుండు, బాబాపాయి, మోహనలాలుగార్లు మరొకందరు యానెల 6 వ తేదీ అరెస్టు చేయబడిరి.

### అలహాబాదు

ఈనెల 6 వ తేదీ అలహాబాదు జిల్లానందు ఇసుమిలు గంజా నగరమునందు పండిత కపిలదేవ మోహన్యగారు, మరి ఆరుగురు ప్రచారకులు అరెస్టుచేయబడిరి. పండిత కపిలదేవుగారు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శి. వీరు కలెక్టరు కచ్చేరికి తీసుకొపోయిరి. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు, ఇతరవాయకులు ఇంకను అనేకమంది ప్రజలు కీరితో కూడ కలెక్టరు కచ్చేరికి వెళ్లిరి.

డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేటుగారు గోపినాథుగారు కేసు విచారణ ప్రారంభించి నిందితులు యానెల 5 వ తేదీని ఇసుమిలు గంజాలో సభ జరిపి అహమదాబాదు కాంగ్రెసునకు స్వచ్ఛంద సేవకులను చేర్చుకొని చట్టము క్రిందకి అతికమించి ప్రవర్తించి రని క్రిమినలు సవరణచట్టము సెక్షను 17(2) ప్రకారం నిందితులపై నేరము మోపబడెను.

పోలీసు అధికారులు సాక్ష్యమొసంగిరి. నిందితులు అడ్డపరీక్షగాని, అక్షేపణగాని చేయక కోర్టువారు ఇచ్చినచిన్ కీటు విధింపవచ్చునని చెప్పిరి. మాజిస్ట్రేటుగారు 7 వ తేదీని తీర్పుచెప్పిరి.

## యువరాజుగారి పక్కటనము

ఈనెల 6 వ తేదీన యువరాజుగారు గుజరాత్తునుండి వచ్చి బీకనీరు మహారాజుగారిలో భోజనమొనర్చిరి. ఆదినము మధ్యాహ్నమే ధర్మపురమునకు వెళ్లిరి. మహారాజుగారి సంగిన స్వాగతమునకు యువరాజుగారు పండనమొసంగిరి.

ఈనెల 12 వ తేదీన యువరాజుగారు అలహాబాదు చేరెదరు. వారి గౌరవాధ్యక్షుల జరుగు సభలుమున్నగువాటిని బహిష్కరింపవలయుననియు, హరతాళము జరుగవలయుననియు ఆసహాయోద్యమవలంబులకు కరపత్రములు పంచిపెట్టుచున్నారు. గొప్పస్వాగతము ఇచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారుకూడ ప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. మునిసిపాలిటీవారు కోర్ట్ రోడ్డువేయుచున్నారు. పోలీసువారు అధికముగ దిగునుతి చేయబడుచున్నారు.

### విశ్వవిద్యాలయముల మహాసభ.

బాంబాయి, డిసెంబరు 6:—ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపు విశ్వవిద్యాలయముల మహాసభకు బాంబాయి విశ్వవిద్యాలయపు ప్రతినిధిగా వెల్లింగ్ డాక్టరు. డి. మెకెన్నాక్ గారు సభలో చర్చాస్వారంభము లేదనుచున్నారు. ప్రభాసామ్యపు విద్యను గురించి ప్రభుత్వమువారి క్రోధ వీరికొనకలయును. రసాయన శాస్త్రములో ప్రాచీనగ్రంథ పరిశోధన జేయ నవేషించు విద్యార్థులు నెంటు ఆంగ్లాడు విశ్వవిద్యాలయమునకు తెల్లటమంచిది. ఆంగ్లవిశ్వ విద్యాలయములలో నివృత్తికే విద్యార్థులు పట్టుకుండ ఉన్నాడు. గాన భారతవిద్యార్థులు ఆంగ్లేజమునకు బయలుపడెదలటకు పూర్వము వారితోములోనే వీ. ఏ పరీక్షయందు కృతార్థులగుట బాగుండునని ఆంగ్లేజములో తీవ్రమగునభిప్రాయము గలదు అని మెకెన్నాక్ గారు నడిపిరి.

నిన్నరాత్రి కలకత్తానగరము నందు రాజ్యప్రతినిధిగారు మరేండ్రవాధ లేనట్టిగాని సర్ అను బిరుదాంకితులను చేసిరి.

రూరాయలో గనులవనివాండందరు సోమవారము ఉదయమున తిరిగి పనులలో జేరిరి. పరిస్థితులు యధాప్రకారముగ నున్నవి.

బాంబాయినగరములో బి.బి. అండ్ సి.వి. రైల్వే నిపు పనివాండ్లు సమృద్ధికొలదిలో ఒక సామానులరైలు కడ్డము పోయిరి. తిర్రుమే పోలీసులు వచ్చి వారిని వెళ్లదీయిరి. సమైజరుగుచున్నది.

### సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ

లక్నో, డిసెంబరు 6:—మోహాదు, శేషేరిల్లి అల్లరులలో శిక్షింపబడినవారు ఆందోళకుల ఉద్యోగపూరితములగు ఉపన్యాసములను విని మోసపోయిరిగాన వారిని తమించవలయునని ఈసభవారు గవర్నరు ప్రభువుగారిని ప్రార్థించుచున్నారను తీర్మానము శాసనసభలో సేకరించునని సంగీకరింపబడెను. వారికి తమపక్ష జాతులకు వేల్పుయువరాజు గారిరాకసందర్భమే సుత్తమైన కాలము అని వాదించబడెను. మహమ్మదాబాదు రాజుగారు తీర్మానము సంగీకరించి, గవర్నరుగారికి జానెడమని నడిపిరి. ప్రతాప్ గారు, సుల్తానుగావూరు అల్లరులలో శిక్షించబడినవారినికూడ తమించవలయును అను సవరణకు ప్రభుమును స్వదేశాంగసభ్యుడు ప్రతికూలత వహించినను, అందరి విషయము ఆలోచింపబడునని అతడు వెల్లడిపెను.

స్టేటుకాన్సిలుసభ ఢిల్లీలో జనవరి 17 వ తేదీని సమావేశమగును

### తెలుగుదేశములో అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీ

రాజమండ్రినందు అన్ని విధముల తగిన స్థలము.

1921 వ సం॥ జూలైమాసపు ఇండస్ట్రీపత్రికలో (కలకత్తా, హంబూరు (బ్రిడ్జికోడ్డు) ఇండియాలో అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీని గురించి ఒకవ్యాసమున్నది. అది మధ్యపరగణాలలోని వార్ధా వాస్తవ్యులను గొప్ప రసాయనశాస్త్రజ్ఞులు వైన వి. జి. కాలేగారిచే వ్రాయబడినది. ఈ వ్యాసము చాల జ్ఞానదాయకమైనదగుటచేతను, ముఖ్యముగ తెలుగువారికి ఉపయోగించునగుటచేతను అందరి ముఖ్యవిషయముల తెలుగున వ్రాయుచున్నాను 1918-1919 సం॥లో ఇండియాలోనికి దిగుమతియైన అగ్గిపెట్టెల వెల పడకుండుటకై రూపాయల మించినది. ఇంత మొత్తము వైకిగొనిపోవుచున్న కృషిని మనదేశములోనే స్థాపించుకొనుట లాభకారిగాదా. దీనినిగురించి కొంచెము దర్శాపుచేసినవారికి మనకుకావలసిన ప్రతిఫలయు ఇక్కడచేసికొన నవకాశములు గలవనియు సరియైన పద్ధతులమీద నడపినచో ఈకృషికి మంచిభావిదక గలదనియు స్పష్టమగును.

మధ్యపరగణాలలో అగ్గిపెట్టెలకు పనికివచ్చెకర అపారముగ కలదు. ఈ కర్రను ఉపయోగించుటకు అక్కడ ఒక్క ఫ్యాక్టరీమాత్రమే కలదు. మధ్యపరగణాలలో చూచా అడవి గలదు. అది కొండవైకిగాక మైదానములోనే యున్నది. ఈయడవిలో ఇండియాలో గల మొత్తం 40 రకములలోను 20 రకముల కర్రలుగలవు. ఇక్కడ సంయుక్త ఫల్యులకు పనికివచ్చేది 2లక్షల అడుగులకర్ర దొరకును. పెట్టెలకును ప్యాకేటింగునకూడ అపారముగ కలదు. ఈ యడవిగుండ గోదావరినది ప్రసహించుచున్నది. అక్కడ కర్రలకొట్టి తెప్పలు కడలినచో రాజమండ్రినందు వచ్చిచేరును. గాజమండ్రినందు గొప్ప వ్యాపారస్థలము పెద్దరైలు స్టేషనుగలదు. కనుక రాజమండ్రినందు అధమము రెండు అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీలు ఉండవచ్చును.

ఫ్యాక్టరీ కట్టేముందు ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయములు: 1. సరియైన స్థలమును నిర్ణయించుట 2. మంచి పని చేతల సలహా 3. వాంఛియంత్రములు, తగినంత పెట్టుబడి 4. సరియైన మేనేజ్మెంటు. ఫ్యాక్టరీని ఈ క్రింది భాగములగా విభజించవలెను. 1. కర్రసప్లముడిపార్టుమెంటు 2. కర్రను చీల్చుతల్లులు పెట్టె బద్దలు ఇచ్చే డిపార్టుమెంటు 3. ఫల్యులపైన వండడ పెట్టుట, పెట్టెలకు మందురాయట, పెట్టెలలో ఫల్యుల నింపుట, ప్యాకింగు వగైరా డిపార్టుమెంటు 4. పరిశోధనలు చేసినవిశాఖవృద్ధికి అవకాశమిచ్చే రసాయనస్థలము 5. అమృతం డిపార్టుమెంటు. ఈ విషయములు చదివినపిదప హిందూదేశము అందునను తెలుగుదేశముపై అభిమానముగల తెలుగువారికి ఉత్సాహము పుట్టకమానదు. అట్టివా రెక్కరైన కాలేగారి వ్రాసిన వివరముల తెలిసికొని కొంత క్రోధ వహించి కృషిచేసి తెలుగుదేశములో అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీ కట్టి దేశాభిమానము వెల్లడింతురుగాక. రాజమండ్రినందా కెవ్వరికైన ఉత్సాహము పుట్టవలదా? కృషిస్థాపనకు ముఖ్యమగు విషయములు సేను ముందు ప్రచురింపవోవుచున్నాను. గమనింపుడు.—మల్లాది నుబ్బరావు మద్రాసు పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ, వెన్నపూరి.

### కాపలెను.

నెల 1 కి రు 25 మొదలు రు 200 ల వరకు జీకము పుచ్చుకొని పనిచేయగల గమస్తాలు కావలెను. ధరావత్తు క్రింద సామ్యు కట్టవలెను. అధికాస్తావత్తులో దరఖాస్తు పంపుకొనవలెను.

### Z ఆంధ్రప్రదేశ్

(8271) పొట్టురాళ్ళు నెం. 212, మదరాసు



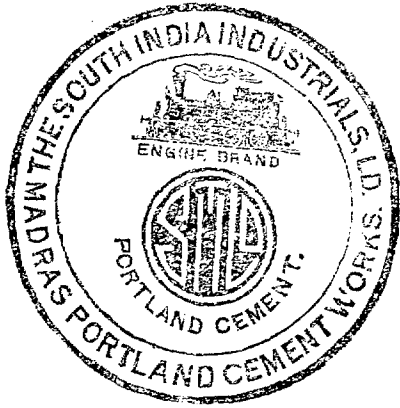




ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

# “బ్రాండ్ ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నమెంట్ డిపార్టుమెంటులు  
హిందూ రాజ్యములు  
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు  
కంట్రాక్టులు



మదరాసు కార్పొరేషన్  
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు  
మునిసిపాలిటీలు  
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననా:-

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలద్రవ్యముతో చేయబడుచున్నది.
  2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
  3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్క టైప్ కు ఎంతలాగుగా చేయవచ్చునో అంతలాగుగా చేయబడుచున్నది. వైద్యుని కారణముచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలము సిమెంటులో యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.
- సిమెంటు తీయవచ్చుచు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగలేవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరము గా వ్రాయవలె.

ది మదరాసు ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సాత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టె 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

(8049)

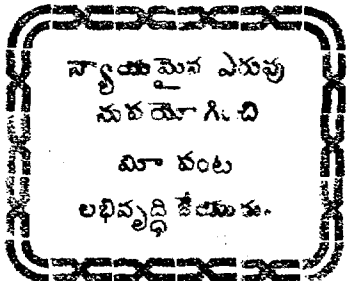
Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు

ఫర్టిలైజరులను

వడ్డు, చెఱు, జొన్నలు,  
ఔంకాయ, పొగాకు  
మొక్కలగు వంటలను  
వండించుటకు  
ఉపయోగింపును.



చేవలపాడి యంత్రములచే  
తయారుచేయబడిన  
చేకల ఎలుపు  
ఎముకల పొడి  
మొక్కలగు వాటికి కూడ  
ఉపయోగింపును.

ఇతర వివరములకు ఫరెన్ థి క్రింది విభాగములకు వ్రాసిన తెలుగునామ:-

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

ట్రీచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.  
TRICHUR. (Malabar Coast)

ఈ మిశ్రము మద్దూరి చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా. ఎన్. డి. కృష్ణ అయ్యంగారు  
ద్వారక, వాడుకజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్ర గావు, భోపాల్, నాసిక్ లో. టి. ఆర్. రామచంద్ర  
జిల్లా. టి. ఎన్. వెంకటేశ్వరయ్య, న్యాయాధికారి, తిరుచూరు, తంజావూరు  
జిల్లా. టి. ఎన్. వెంకటేశ్వరయ్య, న్యాయాధికారి, తిరుచూరు, తంజావూరు. 301.

నివ్వముగ తయారుచేయబడిన గాత్రీయ బొవధములు.  
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.  
తెలుగు భాషయందు గాని, ఇంగ్లీషు భాషయందు గాని  
కాగితములకు ఉచితముగా పంపబడును.  
మనెజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,  
13, హార్బర్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

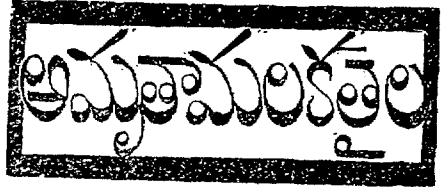
తా మ ర తై ల ము

తదృశ 1-3 0-0-0. పోస్టుఖర్చులు వేయ.

అమృతాంజనము దీపో, బొంబాయి - మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యగారి



శిరస్సును కండ్లను సర్వవా కాపాడును  
అన్ని విధ శిశోరోగములను బోగొట్టును  
పొచ్చునొప్పులను దూరము చేయును  
కణికినొప్పులను నిర్మూలము చేయును  
పీనసరోగముల రానివ్వను  
మెదడుకు బలము కలుగజేయును (బు)  
కర్ణరోగములను నశింపజేయును  
కండ్లకు చురుకజేయును  
ఆపస్మార్కముల దూరముజేయును  
తలనరములకు బలమునిచ్చును  
నేత్రరోగములకు హితము  
మూగ్గులను బోగొట్టును  
తలచుండును బోనణచును  
వెంట్రుకలను నెరయకుండజేయును  
నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపుజేయును  
యోచనచేయువారికి మిక్కిలి హితకరము  
మాడుపోట్లను నిర్మూలము చేయును  
విద్యాధులకు సర్వవా హితము  
చర్మరోగులకు మంచిజేయును  
తలచుంటును మాన్యును  
అధిక నిద్రను తగ్గించును  
నిద్రలేమిని బోగొట్టును  
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు తెలుసును.

వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.

ప్యాకెండు పొట్టిపెట్టెయేకము.

కాగితములకు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావదముగు

లోకామయవార

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

కస్తూరి మాత్రల వలె

# DUNCAN STRATTON & Co.

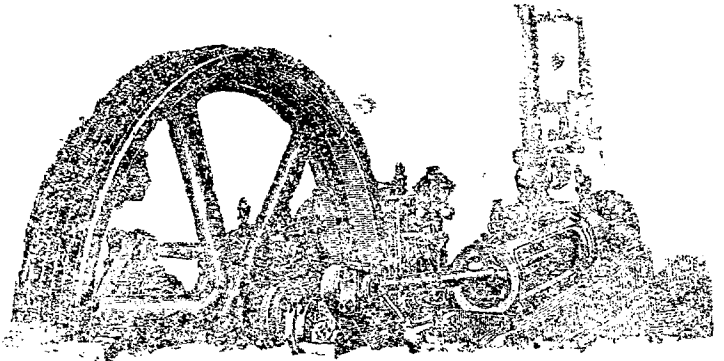
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(1412)

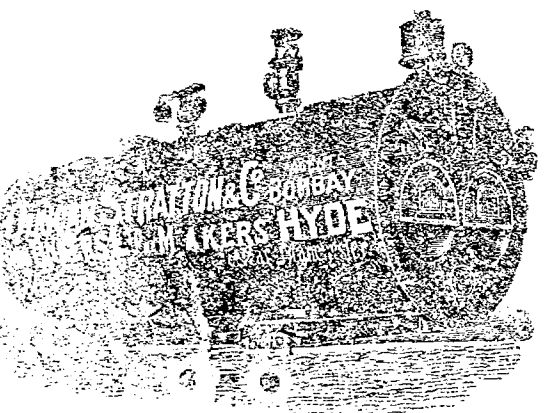
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.



పొడవు 10 అడుగులు  
మొదలు 24 అడుగుల వరకు  
మందులు — దేయా మేటరు  
ఆ. పి. మొదలు 6 ఆ. 6 అం.  
వరకు రయండును.  
క్రిస్టింగు (వెమరు  
80 పానులు మొదలు  
160 పానుల వరకు వుండును.

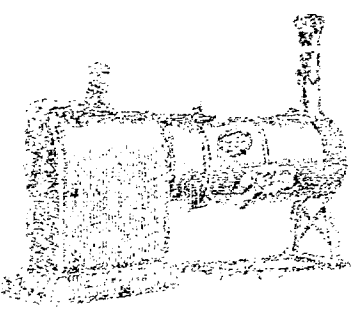


హైడ్రాస్టాటిక్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

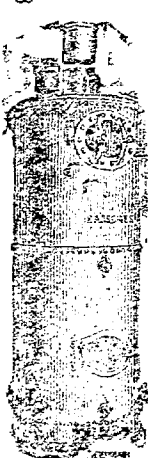


హైడ్రాస్టాటిక్ లంకామైరు బాయిలర్లు.  
పొడవు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకు వుండును.

దేయా మేటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు వుండును. 250 పా. వరకు వుండును. క్రిస్టింగు (వెమరు 100 పా. మొదలు 250 పా. వరకు వుండును.



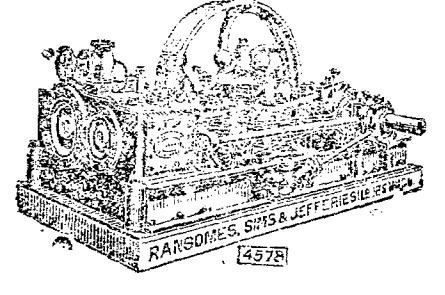
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.  
క్రిస్టింగు (వెమరు 80 పానులు మొదలు  
100 పా. 120 పా. 150 పా. వరకు వుండును.



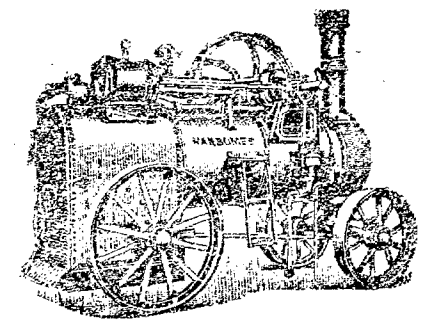
వర్టికల్ బాయిలర్లు.  
క్రిస్టింగు (వెమరు 80 పానులు మొదలు  
100 పానుల వరకు వుండును.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని  
స్వయం చేయుదుము.  
మాది క్రిస్టింగు మెషిన్, వాటి సామానులు  
మాది క్రిస్టింగు మెషిన్  
మాది క్రిస్టింగు మెషిన్  
మాది క్రిస్టింగు మెషిన్  
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు  
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు  
కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషిన్  
మానె మిల్లు మెషిన్  
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్  
వర్తికల్ బాయిలర్లు మెషిన్ వాటి సామానులు  
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు  
కాగర్లు, వర్తికల సుంబంధమైన కొరముట్లు  
కిరగన్ మానె వరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు  
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (హార్డు) కొరముట్లు  
లేకులు మర్కసాపు కొరముట్లు  
స్టీలు సాప్లింగు, కపింగులు, వెడ్జింగులు  
కాట్ బరన్ అండ్ కాన్స్ట్రుక్టర్స్ ఫర్మిట.  
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపాండు  
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.  
(కాన్ స్ట్రక్చర్లు మొననుండి పోల్ తీయబడినది.)  
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.



హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.



పోర్టల్ స్టీము ఎంజినులు.  
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.  
స్టీము వెమరు 120 పానులు గలవి.  
కాంపాండు — హై, లో, వెమర్ సిలిండరు.  
స్టీము వెమరు 150 పానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక  
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాన్లు ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్తిగతు గారైన  
మానేవర్ల బాపనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను.



అమృతాంజనము అన్నీ నొప్పలకు దివ్యామృతము.  
దగ్గు, కైత్యము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనెప్పి, వాయువునొప్పలు,  
పోట్లు, బెణుములు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పలకు దివ్యామృతము.  
చక్కని డబ్బిలో నడ 20 రూ 0—10—0; డబ్బ 1-5 రూ 5—12—0. పోట్లభిక్షులు శీటం.  
అమృతాంజనం డి పో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,  
6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

